

PAR

PARAGRAFİN RİTMİ

Kondisyon Çalışmaları Kurgulu
İlk ve Tek Kitap

Çoklu Çözüm Sistemi

YouTube Kamp Destekli

2025 ÖZEL PARAGRAFİN RİTMİ

Yazar
HAMZA KAYA

Editör
ALEV KAYA

Psikolojik
Danışman ve
Rehber Öğretmen
İBRAHİM POLAT

Pratik Çözüm
HAMZA KAYA

Detaylı Çözüm
SİNAN AYDIN

Akran Çözüm
DENİZ BÜLBÜL

Görsel Yönetmen
**İHSAN
SONDOĞAN**

Dizgi
**Arı Dizgi-Grafik
Servisi**

Basım Yeri
**İhlas
Gazetecilik A.Ş.
(0212) 454 30 00**

ARI

1

Konu-Ana Düşünce

67 TEST - 338 SORU

SAYFA 15

2

Yardımcı Düşünce

58 TEST - 278 SORU

SAYFA 113

3

Kondisyon Özel

10 TEST - 66 SORU

SAYFA 195

4

Yapı

48 TEST - 256 SORU

SAYFA 219

5

Anlatım Teknikleri

32 TEST - 165 SORU

SAYFA 293

6

Paragrafı Sevdiren Hoca Özel

14 TEST - 89 SORU

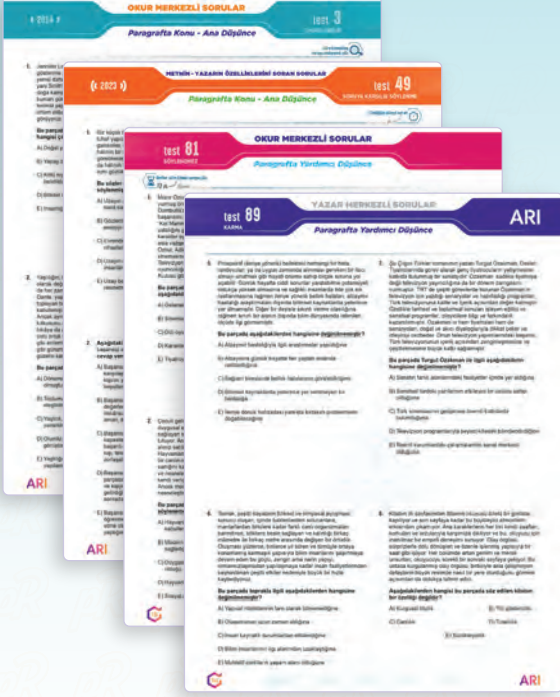
SAYFA 341

231 TEST
1.224 SORU

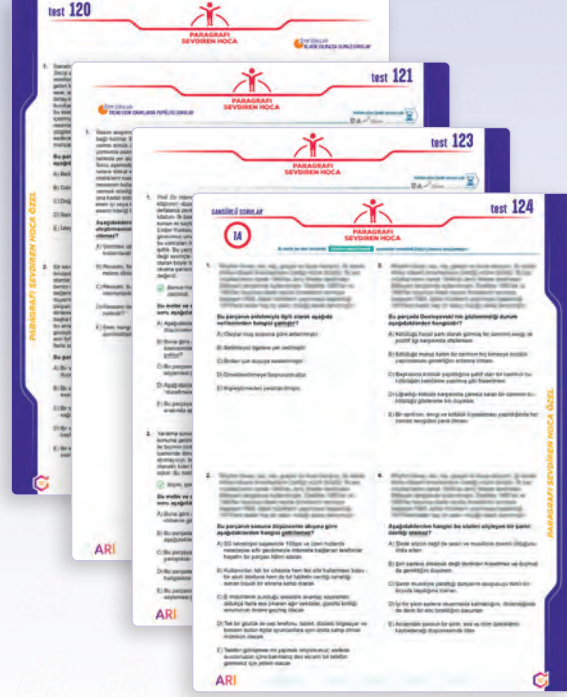
Zamanı Aş

Biz; kolay, orta, zor ifadelerini tercih etmedik. Çünkü sana kolay olan bir başkasına zor gelebilir. Bu bakımdan biz daha gerçekçi hazırlan istedik. Ölçme değerlendirme standartları ve "zaman" kavramı merkezinde aşama aşama ilerle istedik. Üç farklı kategoriden oluşan testlerin ikinde anlararak çözmeni, ikincisinde zaman tutarak çözmeni, üçüncüsünde de bizim belirlediğimiz zaman içerisinde çözmeni istedik ki sınav anında zamana takılma.

PŞH Özel

ÖSYM için olmazsa olmaz olanı da son zamanlarda popüler olanı da geçmişten bugüne soruduğu en orijinal soruları da bir bütün hâlinde görü istedik. Zihnin ÖSYM'ye dair her şeye tam hazır olsun diye metne ve seçenek kurgularına dair sansürlü sorular, odaklanma testleri gibi özel testler de hazırladık senin için. Anlayacağın senin için artık sürpriz yok!

Ritim Tut

Bu testte yer alan soru tip/lerinin ÖSYM soru soyağacında hangi aile içerisinde yer aldığını bu bölümde belirttik.

Ritim 25'te yer alan terstlerin tamamı bir bütün hâlinde ilerler. Kaç numaralı testte olduğunuzu buradan görebilirsiniz.

Bu testte yer alan soru tipinin en son hangi sınavda çıktığı bilgisini tam merkeze yazdık. Çıkma ihtimalini de "çekim gücü" işaretleri ile sana duyurmaya çalıştık. Çentik sayısı 3 olduğunda "en güçlü aday", 2 olduğunda "güçlü aday", 1'e düştüğünde "aday" olduğunu hatırlattık.

Paragrafa ait bölüm başlıklarını burada verdik.

Bu kısımda kronometrenizi hangi şekilde aktif edeceğinize dair yönergeleri verdik.

Bu testin hangi soru tipini içerdiğini bu kısımda belirttik.

Bizim için asıl olan soruyu çözmek değil, bu tip soruları daha hızlı ve doğru nasıl çözebileceğimizin stratejisini belirleyebilmek. Burada da bunu yapmaya çalıştık.

ÖSYM soru soyağacında bu soru tiplerine ait ailenin özelliklerini ve bu soru tiplerinin ayırıcı özelliklerini bu kısımda sunmaya çalıştık.

Metnin/Yazarın Özelliklerini Soran Sorular

Bu tip sorular, metinde hangi konunun ele alındığını ve yazarın tavrının ne olduğunu belirlemeyi gerektirir. Metnin içeriğini ve yazarın bu konudaki yaklaşımını gösteren niteliklerin bulunması beklenir.

YAZARIN ÇALIŞMA ALANI/KARAKTERİ

Metnin yazarı, metin içerisinde mesleki uzmanlık alanının ne olduğunu söyler ve bu alana ilgili bilgi, kazanım, deneyim ve düşünsel evrenini ortaya koyar birtakım yorumlar yapar. Soru, bu yorumlardan yola çıkarak yazarın çalışma alanının ve karakter özelliklerinin tespit edilmesini ister.

METNİN ÖZELLİKLERİ

Metinde bir konu, durum, olgu, istatistik veya araştırma ele alınır; bunlarla ilgili bazı bilgiler verilererek saptamalarda veya çıkarımlarda bulunulur. Soru; bu bilgi, saptama veya çıkarımların ne olduğunu bulunmasını ister.

Nasıl Çözülür?

- ✓ Bu tip sorularda metni dikkatlice okuyup metnin konusunu, özelliklerini, yazarın çalışma alanını, tavrını ve karakter özelliklerini belirlemelidir.
- ✓ Metnin anahtar sözcüklerini işaretlemek işimizi kolaylaştıracaktır.
- ✓ Eledığımız seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadenin dolaylı) eledığımızı net olarak bilmelidir.

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Metnin anahtar sözcüklerini doğru belirlemediğimiz metinden uzaklaşma olasılığımız artacaktır.
- ✗ Metinde olmayan bir bilgiyi, doğru olsa bile, metne dâhil edemeyiz.
- ✗ Metindeki bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

((2021 TYT))

Bu sözlü söyleyen bir yazardan aşağıdakilerin hangisini yapması beklenir?

- 1) Gözlemciyi gözlemlediği nesnenin özelliklerini belirler.
- 2) Yeni keşfedilen bir olayın nedenlerini araştırır.
- 3) Çözüm bulmaya çalışır.
- 4) Yeni keşfedilen bir olayın nedenlerini araştırır.
- 5) Yeni keşfedilen bir olayın nedenlerini araştırır.
- 6) Yeni keşfedilen bir olayın nedenlerini araştırır.

((2014 YGS))

Yukarıdakilerden hangisi bu sözlü söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

- A) Fiziksel süreçlerin bir oluşumuyla ilgilidir.
- B) Enerjinin farklı formlara dönüşümüne ilgilidir.
- C) Zihinsel süreçlerin bir oluşumuyla ilgilidir.
- D) Hücrelerin bölünmesine ilgilidir.
- E) Maddelerin, etkileşimlerine ilgilidir.

((2023 TYT))

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkinci parçanın amacı, ilk parçanın amacına ulaşmaktır.
- B) İkinci parçanın amacı, ilk parçanın amacına ulaşmaktır.
- C) İkinci parçanın amacı, ilk parçanın amacına ulaşmaktır.
- D) İkinci parçanın amacı, ilk parçanın amacına ulaşmaktır.
- E) İkinci parçanın amacı, ilk parçanın amacına ulaşmaktır.

ARI

Her ne kadar yukarıda soru tipinin ne olduğunu söylesek de, bu soru tipinin soruya dönüşmüş hâlini de görmek istersiniz diye soru kökünü merkeze alacak şekilde size bir sunum hazırladık.

"Soruları çözerken neden hata yaparız?" ya da "Nasıl hata yapmayız?" sorularından hareketle bu bölümü kaleme almaya çalıştık. Sıfır hata niyetine...

Paragraf Nasıl Çözülür?

Paragraf Nasıl Çözülmez?

Paragraf Sorularını Nasıl Daha Hızlı Çözerim?

Paragraf Sorularında Neden Hata Yaparım?

Paragraf Sorularında Stratejik Adımlar

ÖSYM Sorularında En Fazla Sorulan Kavramlar

PLANLAMA

2025 ÖZEL
PARAGRAFİN RİTMİ
KAMPI

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Nitelikli iş hayatı, iyi bir üniversiteden; iyi bir üniversite ise üniversite sınavlarındaki başarımızdan geçmektedir. Bu arada üniversite sınavına hangi alandan girsek girelim Türkçenin getirisi inkâr edilemez ve küçümsenemez bir gerçek. Yeni sistemde Türkçenin, Türkçe içerisinde de paragrafın yeri yadsınamaz. Şimdi baştaki hikâyeye şöyle bir geri dönecek olursak evet, her sene sorular değişiyor olabilir ama soruları hazırlayan kurum aynı: ÖSYM. İşte elinizdeki bu kitap, ÖSYM'nin önceki yıllarda sorduğu soruları analiz ederek, özellikle son altı yılı (yani TYT'lerin tamamını) daha dikkatle irdeleyerek, 2025 ve sonrası ile ilgili deyim yerindeyse sizlere “kopya” vermektedir.

Paragrafın Ritmi'nin ilk çıkışında sınav yayıncılığında bir ilk olan “Soru Tipleri” modülü, ÖSYM'nin 1974 ÜSS'den 2023 TYT'ye kadar sormuş olduğu bütün paragraf sorularını inceleyerek oluşturulmuştu. Bu Ritim'le ise biz soru tiplerinden yine **sınav yayıncılığında bir ilk olan “soru aileleri” formatına geçtik**. Hangi soru tipleri daha fazla çıkmışsa veya hangi soru tiplerinin daha fazla çıkma ihtimali varsa onları işte bu kitapta bir araya getirdik. Bizler, ilk defa uygulanan bu yöntemde, sadece soru tiplerini seçmek ve paylaşmak ile yetinmeyip bu soru tiplerini daha hızlı ve doğru nasıl çözebileceğiniz noktasında öneriler sunduk. Bunun yanı sıra bu tarz sorularda öğrencilerin en fazla hataya düştüğü anları paylaştık. Yani hiç hata yapmadan en az sürede doğru cevaplara ulaşmanızı hedefledik.

Çünkü biz, paragraf soruları için **“Boş yok, yanlış yok!”** parolası ile yola çıktık. Daha önce birçok yayın tarafından konular, hücreleme yöntemi ile ele alınmıştı. Ama ilk defa **sorular** “hücreleme tekniği” ile bu kitapta ele alındı. Böylece öğrenci, edindiği çözümü stratejisini anında tatbik etme imkânına sahip olabilmekte, yapabiliyorsa pekiştirmekte, yapamıyorsa öğrenebilme imkânına sahip olmaktadır. Ama ritmin bu genetik özelliğine “zaman modülü”nü de ekleyerek öğrencilerimizin her soru ailesini üç aşamada çözmesini sağlayarak zaman baskısını azaltmayı hedefledik. Her bölümün sonunda **Paragrafı Sevdiren Hoca Özel** bölümleri ile öğrencilerimizin dar kalıplara sıkışmadan, ezberci bir rol üstlenmeden, sınavda karşılaşılabilecekleri her türlü yeniliğe hazırlıklı olmalarını amaçladık.

Yine her bölümün sonunda terim/kavram seçimi, anlam yoğunluğu, kelime sayısı, çeldirici yakınlığı ve zaman baskısından kurtulma gibi birçok faktörün ele alındığı **Bölüm Bitirme Sınavları**'na yer verdik.

Soruların çözümleri, sınav yayıncılığında ilk defa bizim tarafımızdan kurgulanan **“Çoklu Çözüm Stratejileri”** ile öğrencilerin bir sorunun hem pratik hem detaylı hem de akran çözümüne ulaşması hedeflenmiştir.

Sınavlara hazırlığın olmazsa olmazı, öğrenci ve öğretmenlerimizin deyimleriyle **“Sınavdan önce mutlaka çözülmesi gereken kitap: Paragrafın Ritmi”**nin 2025 tayfaya da çokça faydalı olması temennisiyle...

Zehra, ders başlamadan önce koşarak okulun giriş katındaki A sınıfına yönelir. Arkadaşı Asel'i görecektir. Asel'in ise birazdan yazılı sınavı başlayacaktır. O nedenle biraz telaşlıdır. Zehra, sınıfın kapısına yaklaştığı gibi Asel'le göz göze gelir ve çok sevinir. Asel merakla sorar. “Hayırdır, bu ne telaş!” Zehra ise nefes nefese, “Sınavdan hemen sonra, teneffüste bizim sınıfa gel, öğretmen neler sorduğunu bana söyle.” der. Asel ise şaşkınlıkla, “İyi de öğretmen aynı soruları sormayacak ki!” deyince Zehra şöyle karşılık verir: “Aynı soruları sormayacak ama aynı öğretmen soru soracak!”

Paragrafı Sevdiren Hoca

Hamza KAYA

ARI

HAZIR BULUNUŞLUK SINAVI

ÖSYM

- Bu testte 16 soru yer almaktadır.
- Bu testi, tek oturumda, 16 dakika süre tutarak çözünüz.
- Bu testte yer alan soruların tamamının telif hakkı ÖSYM'ye aittir. Bu sorulara ait telif hakları Ari Yayıncılık tarafından satın alınmıştır.

ARI

1. Kentsel düş gücünü heceleyenler, kentin karakteri olan nesnelere. Bu nesnelere, kentin tarihine tanıklık eden ve onunla bütünleşen varlıklar olarak kendilerini kabul ettirir. Dilsiz güçler rolünde hep sahnededirler. Galata Kulesi, Beyoğlu'nun yıkık dökük evleri, bir avlunun gölgesindeki zarif bir kuyu, kim bilir güneşin yakıcılığında hangi sohbetlere siper olmuş görkemli asırlık çınarlar, yüzyıllık bir çeşme, küçük bir fotoğrafçının vitrinini süsleyen eski aile fotoğrafları... Bu nesnelere işlevi; varlıklarıyla kentin romanını yazmak, varlıklarını sürdürürken çağın yüklediği yeni anlamlara rağmen kente sahip çıkmaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Öyküleme
B) Örneklendirme
C) Tanık gösterme
D) Tanımlama
E) Karşılaştırma

2020 TYT

2. (I) Max Weber, meşhur Protestan Ahlakı ve *Kapitalizmin Ruhunu* adlı eserinde Protestan ahlak anlayışının kapitalizmin doğuşunda oynadığı rolü ortaya koymaya çalışmıştır. (II) Weber'in iktisadi zihniyetle dinî inançlar arasında kurduğu bu ilişki hâlâ ilgiyle takip edilmektedir. (III) Siyaset alanında Weber, çağdaş siyaset biliminin temel konularından olan iktidar, egemenlik, otorite ve meşruiyet gibi olgularla ilgilenmiş, bürokrasi ve siyaset arasındaki ilişkilere dikkat çekmiştir. (IV) Siyasal iktidarın meşruluğunun temellerini bir model çerçevesinde açıklamaya çalışmıştır. (V) Ona göre siyaset kişinin diğer kişiler üzerinde egemenlik kurmasıdır. (VI) Söz konusu egemenlik farklı olabilmekte ve meşrulaştırılırken farklı argümanlara dayanabilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II
B) III
C) IV
D) V
E) VI

2019 TYT

3. (I) Eski çağlardan beri ticareti yapılan inci, bugün de yaygın bir şekilde alınıp satılmaktadır. (II) İnciyi oluşturabilen en tipik deniz hayvanının istiridyeye olduğu bilinmektedir. (III) Bu su canlısı, içine girip yerleşen kum tanecikleri veya larvalara karşı kendini korumak için sedef adı verilen sıvı bir madde salgılamaktadır. (IV) Sedef bir yandan salgılanıp çoğalırken diğer yandan istiridyenin içine yerleşen maddeyi kaplayarak incinin oluşmasını sağlamaktadır. (V) İncinin büyüklüğü, şekli, parlaklığı ve rengi de bu süreçte oluşmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2018 TYT

4. Sinema ve spor dendiğinde akla gelen başarılı filmler yok mudur? Olmaz olur mu! Zaman zaman usta yönetmenler bu konudaki klişeleri aşip sporu filmlerine ustaca yerleştirmişlerdir. Mesela Fabri'nin unutulmaz filmi Cehennemde İki Devre bunlardan biridir. Bu önemli film, savaş sırasında bir Alman toplama kampında, kamp yöneticileriyle tutsaklar arasındaki bir futbol maçının, tutukluların kaçması için bir fırsata dönüştürülmesini ustaca anlatır. ----. Buna benzer şekilde unutamadığım diğer bir film de Hitchcock'un Trendeki Yabancılar'ı ve bu filmin ünlü tenis sahnesidir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ama spor, yalnızca izleyiciyi kendine çekmek için futbolun geriliminden ve çalımından ibaret bir etkinlik değildir
B) Sinema izleyicisinden çok futbol meraklılarının ilgisini çeken bu tarz filmlerin popülerleşmesi doğaldır
C) Bu filmi izleyenler sadece bir filmin değil aynı zamanda bir futbol maçının heyecanını içlerinde duyar
D) Film yorumcuları kadar spor eleştirmenlerinin de eleştirdiği film gerçekçilikten uzak bulunmuştur
E) Spor ve sinema ilişkileri üstüne bir yazı yazmak için aslında ikisinin de iyi bir izleyicisi olmak gerekiyor

2020 TYT

5. 1928-1992 yılları arasında yaşayan Philip K. Dick, bilim kurgu edebiyatının en beğenilen yazarlarından biridir. İlk hikâye ve romanlarından başlayarak tüm eserlerinde, gerçeklik ve insanı insan yapan özellikleri birbirine bağlı iki tema olarak ele alır. Bu temaları başarıyla işlediği eserlerinden biri, 1968 yılında kaleme aldığı *Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi?* adlı romanıdır. Romanın ana karakteri Rick Deckard, Mars'tan kaçan altı androidi yakalamakla görevlidir. Ancak bu görevi sırasında, insanla robot arasındaki sınırın hiç de kesin olmadığını görür. Böylece eser bir yandan insan benzeri robotlar ile gerçek insanlar arasındaki farkı sorgularken diğer yandan gerçeklik algısı üzerine düşündürmektedir. Dick'in bu romanı, tüm zamanların en iyi bilim kurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen *Bıçak Sırtı* filmine de kaynaklık etmiştir.

Bu parçada Philip K. Dick ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirli bir alandaki çalışmalarının takdir edildiği
B) Farklı türdeki eserlerinde benzer konular üzerinde durduğu
C) Eserlerinin edebiyat dünyası dışında da ilgi gördüğü
D) Gerçeğin ne kadar gerçek olduğu konusunu sorguladığı
E) Romanlarında belirli bir karakterin maceralarını anlattığı

2019 TYT

6. Soyut matematik problemleri Heisenberg'i büyülemektedir. Kanıtlamaya çalışıp da başarılı olamadığı Fermat'ın son teoremi de bunlar arasındaydı. O sıralarda bir arkadaşı ona Einstein'ın görelilik kuramı üzerine yazılmış bir kitap verdi. Heisenberg, kitap üzerinde çalışarak kuramda kullanılan ve "Lorentz dönüşümleri" adı verilen özel matematiksel araçları anlamak için epey çaba sarf etti. Yine de fiziği o sırada meslek olarak düşünmüyordu. Onu büyüleyen fiziğin arkasındaki matematikti. Bu ilgisi ileride onun bir fizikçi olarak düşünüşünü de etkileyecek ve ona olanaksız görünen problemleri çözmeye Einstein gibi ileri düzeyde matematik kullanma ayrıcalığı tanıyacaktı.

Bu parçadan Heisenberg ile ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Einstein'ın görelilik kuramını geliştirmesine çalışmalarıyla katkıda bulunmuştur.
B) Fizik alanında başarılı olmak amacıyla ileri matematik çalışmaları yapmıştır.
C) Fizik alanında çalışmış olmasına rağmen daha çok soyut matematikle ilgilenmiştir.
D) Adını duyurmasında Fermat'ın teoremi üzerine yaptığı eleştirilerin payı olmuştur.
E) Einstein'ın görelilik kuramı üzerinde çalışması, saygın bir fizikçi olmasını sağlamıştır.

2018 TYT

7. Bir antropolog olarak antropolojinin yöntemlerini, kendi kültürüme bakıp içinde yaşadığım dünyayı incelemek için kullanmaya karar verdim. Sayıları gittikçe artan şirket antropologlarından biri oldum. Zaten, egzotik bir şeyler bulmak için çok da uzaklara gitmeye gerek yok. Yapmamız gereken, bu betondan ormanda insanların iş dünyasında ayakta kalmak için hangi rekabet içgüdülerine güvendiklerine, bireysel ve örgütsel hareketlerinde ne tür davranış kalıplarını benimsediklerine odaklanmak.

- I. Sanayileşmemiş bölgelerdeki yerli halkların kültürleriyle şehir kültürü arasındaki farklar
- II. Kurumsallaşmış şirketlerdeki çalışanların bireysel başarı elde etmek ve grup içinde yükselmek için geliştirdiği stratejiler
- III. Belli bir sektörde çalışanların bir grup kültürü geliştirmesini sağlayan kişisel ve sosyal dinamikler

Yukarıdakilerden hangileri bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2020 TYT

8. Günümüzde büyük miktarda veri üretilerek bunlar sürekli depolanıyor. Dijital verilerin saklandığı diskler "sunucu parkı" adı verilen devasa tesislerde tutuluyor. Bu bilgilerin korunması içinse ciddi bir kaynak harcanması gerekiyor. Bilim insanları çevre dostu olmayan bu veri saklama yöntemine yeşil bir alternatif sunuyor: Bitkileri biyolojik bir sabit disk olarak kullanmak! Tüm bilgileri bitkilerin DNA'sının içinde ikili kod olarak saklayabilmemize olanak tanıyan bu yöntem sayesinde kütüphaneler dolusu bilgi, tek bir ağaca aktarılabilir. Bu buluş, geliştirilmeye muhtaç olsa da aile fotoğraflarımızı en sevdiğimiz kaktüsün içinde saklayabilecek veya bahçemizdeki ağaçtan müzik dinleyebilecek olma ihtimali gerçekten heyecan verici!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) DNA'larda genetik bilgilerin yanı sıra farklı verilerin de depolanması mümkün görülmektedir.
- B) Veriler arttıkça bunların saklanması için gerekli olan alanların da artması beklenmektedir.
- C) Ağaçlarda bilgi saklanmasına yönelik çalışmaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- D) Yeni bilgilerin üretilmesi, bunların depolanma sorununu da beraberinde getirmektedir.
- E) Kolay ulaşılabilirliği nedeniyle verilerin dijital ortamda saklanması tercih edilmektedir.

2019 TYT

9. **Muhabir:**

(I) ----

Yönetmen:

— Sinema gerçek hayattan alınmış formlarla uğraşiyor, onları işliyor. Film yönetmenin uğraşı, bana beyaz perdede yeni bir hayatın doğmasıyla bağlantılı olarak yaratma eylemini hatırlatıyor. Sinemanın bu yönünü diğer sanat dallarına göre daha olağanüstü buluyorum.

Muhabir:

(II) ----

Yönetmen:

— Aralarında bir bağlantı olduğu aşikâr çünkü filmlerimdeki üç karakter hayatlarındaki dönüm noktalarında analiz ediliyor. Kahramanların üçü de inançlarından vazgeçmiyor, kendilerine sadık kalıyorlar. Bu anlamda bu üç kahraman yani İvan, Rublev ve Kris bir bütün oluşturuyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Müzik ve resim çalışmalarınızı yarıda bırakıp sinemaya yönelmeniz nasıl karşılandı?
II. Filmlerinizdeki üç oyuncunun benzer özelliklere sahip olmasıyla neyi amaçladınız?
- B) I. Sinemaya ilginiz ne zaman ve nasıl başladı, sinemanın yaşamınızdaki yeri nedir?
II. Filmlerinizde erkek karakterlerin psikolojisine ağırlık vermenizin nedeni nedir?
- C) I. Sinemanın sizin için ifade ettiği anlamı biraz açar mısınız?
II. Karakterlerinizi sinemaya aktarırken ilham aldığınız film karakterleri var mı?
- D) I. Sinemaya yönelerek film yapmaya başlama gerekçeniz neydi?
II. Filmlerinizin üç kahramanı arasındaki ilişkinin niteliği hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- E) I. Filmlerinizdeki hikâyelerin gerçekçi olmasını neye bağlıyorsunuz?
II. İnsan yaşamının açmazlarını İvan, Rublev ve Kris karakterleri üzerinden verme fikri nasıl ortaya çıktı?

2019 TYT

10. Son yıllarda yapılan araştırmalar, bugüne kadar koleksiyonculuk veya hobi olarak tanımlanan davranışın istifleme bağımlılığı olarak adlandırılan bir tür hastalık olabileceğini gösteriyor. Yıllardır biriktirilen bir yığın eşyanın içinden hangilerinin kalıp hangilerinin gideceğine karar verme anında kişiler, büyük ihtimalle hastalıklarıyla ilk kez yüzleşiyorlar. Küçük ve işine hiç yaramayan/yaramayacak bir şeyi bile gözden çıkarmak, istifçilerde derin travmatik üzüntüler yaratabiliyor.

Bu parçada istifleme bağımlılığıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Yakın bir geçmişte yapılan araştırmalarla tedavisi bulunmuş bir hastalık olduğuna
- B) Kişinin, yakın çevresinin uyarılarını dikkate alarak bu bağımlılıktan kurtulabileceğine
- C) Hastaların, eşyalara duydukları bağlılığı psikolojik bir rahatsızlık olarak kabul ettiklerine
- D) Tedavi sürecinde, depresyona neden olabilecek müdahalelerden kaçınmak gerektiğine
- E) Eşyalarından ayrılma durumuyla karşı karşıya kaldıklarında bağımlı kişilerin verdiği tepkiye

2018 TYT

11. Matisse, aynı mavi tonunun bir santimetrekaresiyle bir metrekaresinin birbirinden farklı olduğunu söyler. Benzer şekilde, mavi bir daire ile aynı maviden yapılmış bir kare farklı tonlardadır. Ona göre bir renk; paletten farklı, fırçadayken farklı, tuvaldeyken farklıdır. Çevresindeki diğer tonların ve şekillerin yarattığı uzam, resmin içindeki ve üzerindeki ışık, nesnelerin düşme ve gerileme oranlarını belirleyen konum; her tonu farklılaştırır. Resme bakanın, binlerce rengin bir çerçeve içinde eritildiğini düşünmesi bundandır.

Matisse'e göre aşağıdakilerden hangisi renk tonunu farklılaştıran bir etken olamaz?

- A) Form ve ışık
- B) Alanın boyutu
- C) Resmin tekniği
- D) Yüzeyin dokusu
- E) Perspektif ve açı

2020 TYT

12. Türk edebiyatında ve sosyolojisinde Batılılaşma olgusuna ilişkin, karmaşık süreçlere işaret eden geniş bir literatür mevcut olmakla birlikte, bu çalışmada *Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü* filmi incelenirken Kemal Tahir'in görüşlerinden hareket edilmiştir. Bunun da başlıca nedeni, Kemal Tahir'in Batılılaşma ve sorunlarını, Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminden itibaren ele alıp sorgulamasıyla özgün bir yaklaşım ortaya koymuş olmasıdır. Ancak filmin yönetmen/senaristiyle Kemal Tahir'in devlet ve toplum konusundaki görüşleri arasında belirgin ayrımlar bulunmaktadır. Diğer yandan bugünün sorunlarının kaynağının Osmanlı'nın kuruluş dönemine kadar götürülmesi ve tarihe yaklaşım biçimleri bakımından ise pek çok benzerlik de göze çarpar.

Bu parçada söz edilen filmle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kemal Tahir, filmdeki içeriği Osmanlı'da Batılılaşma olgusu temelinde ele almıştır.
- B) Yönetmen/senarist, filmi Kemal Tahir'in görüşlerine dayanarak oluşturmuştur.
- C) Film, Kemal Tahir ve yönetmen/senaristin ortak bir çalışması olarak ele alınabilir.
- D) Kemal Tahir'in görüşleri filmi incelemede önemli bir dayanak noktası sunmaktadır.
- E) Filmde olay, Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında geçmektedir.

2020 TYT

13 ve 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çaylar farklı farklıdır, yaşamlarımız da... Kimi bol şekerli çay içer kimi az şekerli kimi de çayı şekersiz tercih eder. Erzurumlular ise çayı "kıtılama" içer. Kıtılama çay; dikdörtgen şeklinde, uzun ancak özel makaslarla kesilebilen sert şekerlerle içilir. Sert kesme şekerlerden çok küçük bir parçayı avurduna sıkıştırılan kişi, bu parçayı idareli kullanarak dört beş bardak çay içebilir. Çayı kıtlama içmek hem özel bir keyif verir hem de ekonomiktir. Şekerin pahalı olduğu, hatta bazen hiç bulunmadığı yıllardan kalan bir alışkanlık olan kıtlama, sınırlı imkânlarımızı sınırsız bir sürece yayma gayretine benziyor. Bu anlamda bazılarımız hayatını kıtlama tarzında, bazılarımız bol şekerli yaşıyor. Bol şekerli ama kısa bir ömür sürüp mutsuz olanlar da var, kıtlama ama uzun bir hayatı mutlu kılanlar da...

13. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, hayatını uzun ve mutlu kılmak için elindeki imkânları verimli kullanmaya çalışmalıdır.
- B) Hayatın nasıl yaşanacağı, çoğu zaman insanın kendi tercihi olmaktan öte bir durumdur.
- C) Hangi koşullarda yaşarsa yaşasın insan, hayata yüklediği anlamlarla geleceğine şekil verir.
- D) İnsanın sahip olduklarının farkına varması yaşamdan alabileceği hazzın sınırlarını belirler.
- E) İnsan sorunlardan uzak durabildiği oranda hayattan keyif alabilme becerisini kazanır.

2019 TYT

14. Bu parçada kıtlama çay ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Uygulanma şekline
- B) Duygular üzerindeki etkisine
- C) Ortaya çıktığı dönemin koşullarına
- D) İnsan sağlığına olan etkisine
- E) Tercih edilme nedenine

2019 TYT

15 ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bazı kavramlar, uzun süre sözlüklere ve akademik metinlere hapsedildikten sonra sebebi bilinmeksizin birdenbire, halkın diline düşme; basında, televizyonda, hatta hükümet demeçlerinde zikredilme talihini veya talihsizliğini yaşıyor. Fena hâlde felsefe kokan ve Yunancadaki köküyle aklı Aristoteles'i getiren etik kelimesi, bugün tam da bu şekilde sahnenin ortasına yerleşmiş durumda. Yunancada bilgece bir eylem yolu arayışına karşılık gelen etik, felsefenin ayrılmaz bir parçasıdır. Descartes'la -yani özne sorununun merkezî önem taşıdığı modern dönem felsefesiyle- birlikte etik, ahlakla veya pratik akılla az çok eş anlamlı hâle gelmiştir. Etik, böylece ister bireysel ister kolektif olsun, bir öznenin veya özne grubunun eylemlerini ve bunların sonuçlarını evrensel yasaların terazisinde ölçen, yargılayan sistem anlamına kavuşmuştur. Bugünün popüler kültür ve siyaset endüstrisinde ise artık anlam enfasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşmüştür. O kadar çok şey için kullanılıyor ki hemen hiçbir şey ifade etmiyor.

15. Bu parçada altı çizili sözle etik ile ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünce tarihindeki yerini ve önemini koruyamadığı için eski popülerliğini yitirmiş bir terim olduğu
- B) Önemli bir felsefi terim olmaktan çıkıp gündelik anlamlar kazanmış işlevsel bir sözcüğe dönüştüğü
- C) Zaman içinde farklı disiplinler tarafından da kullanıldığı için tanımlanmasının zorlaştığı
- D) Popülerliği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı
- E) Siyasi ve sosyal çevrelerdeki farklı kullanımları nedeniyle felsefedeki tanımının da değiştiği

2019 TYT

16. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Descartes sonrası modern dönemde etik, toplum yerine bireyi sorgulamak için kullanılan bir sisteme dönüşmüştür.
- B) Modern dönemde etik, öznenin yaptıklarını ilke ve yasaların ışığında değerlendiren ahlak felsefesiyle ve pratik akılla özdeşleşmiştir.
- C) Aristoteles'in felsefesinde sözünü ettiği etik ile bugün yaygın olarak kullanılan etik sözcüğü farklı anlamlar taşır.
- D) Medyada, gündelik hayatta ve politikada etik kavramına gösterilen ilgi, kavramın iletişimsel değerini olumsuz etkilemiştir.
- E) Sonradan popülerlik kazanan kimi kavramlarda olduğu gibi etik kavramının da günümüzde kazandığı yaygınlığın nedeni belirsizdir.

2019 TYT

**BAŞARACAĞINIZA
BİR İNANSANIZ
İNANILMAZ ŞEYLER
BAŞARACAKSINIZ!**

PARAGRAFI
SEVDİREN HOCA

Konu özet
videosu için kodu
okutunuz.

Konu özet
PDF'si için kodu
okutunuz.

Paragrafta

Konu - Ana Düşünce

SON 3 YILIN TYT İSTATİSTİKLERİ

Yıl	Soru Sayısı	Soru Oranı	Olmazsa Olmaz Soru Tipleri
2024	12	%48	Ulaşılabilir
2023	11	%42	Söylenebilir
2022	10	%38	

Toplam Soru Sayısı

338

Doğru Sayım

Yanlış Sayım

Boş Sayım

Başlangıç

Bitiş

Okur Merkezli Sorular

Bu tip sorular, okurun metin üzerinde aktif olmasını bekler. Yani metinde var olan bir anlamsal sonucu (yargıyı) okurun kendi çabasıyla bulup çıkarmasını, ana düşünce etrafında örgülenen bilgiye ulaşmasını ister.

ULAŞILABİLİR

Okur, metinde doğrudan verilen bilgileri sorular: Cevap seçeneğinde yer alan bilgiyi metnin içinde bulabilir. Okurun yorum alanı sınırsız değildir; okurun özgürlüğü, yazarın izin verdiği kadardır.

ÇIKARILABİLİR

Okur, metinde yer alan sınırlı bilgilerden yola çıkarak bazı sonuçlar ya da çıkarımlar elde etmeye çalışır. Soru, okurun metni derinlemesine anlamasını ve geniş bir perspektifle yorumlamasını ölçer.

SÖYLENEBİLİR

Okur, metnin konu ve ana düşüncesinden sapmadan bazı yorumlar yapar. Soru, okurun yorumlama ve sorgulama gücünü ölçer.

ULAŞILABİLİR

Nasıl Çözülür?

- ✓ Metnin ilk cümlesinden itibaren anahtar sözcükleri belirlemeli, sonraki cümleleri giriş cümlesinin üzerine bina etmelidir.
- ✓ Metindeki “ama, fakat, oysa, halbuki, çünkü” gibi geçiş ve bağlantı ifadelerinin oluşturdukları anlamlara dikkat etmelidir.
- ✓ Seçeneklerde “sadece, yalnızca” gibi ifadeler varsa o kısımların özelleştirildiğini ya da “her zaman, tamamen, bütün” gibi ifadelerle genelleştirilme yapıldığını unutmamalıdır.
- ✓ Elediğimiz seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadeden dolayı) elediğimizi belirtmelidir.

ULAŞILABİLİR

ÇIKARILABİLİR

SÖYLENEBİLİR

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Metinde yer almayan bir bilgiyi, doğru olsa bile, metinde varmış gibi kullanmamalıdır.
- ✗ Metinde bulunan bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

SÖYLENEBİLİR

« 2024 TYT »

Besin neofobisi -yeni besinleri denemeye karşı duyulan isteksizlik ve korku- hakkında yapılan bir araştırmada yapılan 4 ile 7 arasında değişen 162 yaşları 12-17 arasında yeni besinleri denemeye ilgili isteksizliğin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %69'unun genlerinin etkisiyle yeni besin denemektan kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevresel etkilerle bağlantısında yeni besinlere duyuldukları korkuyu azaltabileceklere belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerekliğini belirten uzmanlar; ebeveynlere evde yeni besinler denemeyi ve çocuklara farklı besin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- Ebeveynlerin yeterli besin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni besinleri deneme eğilimindedir.
- Yeni besinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşullarla sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- Çocukluk çağında başlayan yeni besinleri denemeyi reddetme, her yaşta kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.
- Yeni besinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetiğin etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- Yeni besin denemeye yönelik ilgili artırmak isteyen ebeveynin, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

« 2014 YGS »

Gençliğimizde bir yanda "eğilim" kitapları vardı, bunlar edebî eserlerdi. Öte yanda da fotomanlar, aşk ve cinayet romanları... Kitap deyince biz birinci türü kastederdik, ikinci türün adı bile geçmezdi. Aslında onları da okurduk ama onlar çekinerek okunan şeylerdi. Ben çekindiğimi değil, fazla okursam aptalacağımı diye korktuğumu hatırlıyorum. Şimdi okurur, bu türden gariplikler yaşamıyorum. Çünkü bizim ciddi kitap olarak algıladığımız hatta yüceltiğimiz şey, artık eski yerinde değil. Okur değişti, kitap da değişti.

Bu parçadan Atlas filmiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- Eğitici amaçlı yazınların bir dönemde çok okunduğu
- Sanatsal niteliklerin zaman içinde öncelikli değeri olmadığını
- Şiddet öğeleri içerenlerin her zaman tercih edildiği
- Kolay okunurluğun, onların değeriyle gösterildiği
- Kimilerinin, okurların yapısına yönelik olmadığı

« 2024 TYT »

Çoklu zaman, edebiyat yapıtlarındaki bireysellik, yazarın kaynakları, yazarın bireyselliğinden yansıyan bir nitelik olduğunu öne sürümlere rastlanır. Öyleyse köklü bir sanatçı id bu, kesin doğruluğu gibi belirtmek. Derin ki edebiyat yapıtı, bir birey olan yazarın damgasını taşıdığı için bireyseldir; yazar biricik olduğu için yapıtı da biriciktir. İkinci doğruy mu gibi görünen bu yargının, kesin olmak şöyle dursun, birçok edebîyat yapıtı için düpedüz yanlış olduğunu söyleyebilirim. Edebiyatla yapıtın bireyselliği ve biricikliği, yazarın bireyselliğine geri götürülebilir bir özellik değildir. Tensini savunmak, anonim halk edebiyatı ürünlerinin, orijinalite hazırlanması yapıtların biricik olmadığını düşünmek gerekir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- Unutulması gereken bir şey var ki bireysellik, özelliğe bağlıdır. İ olması yanında görsel bir kavramdır.
- Sanatçının kendi yaratıcılığıyla geliştirdiği edebîliklerden oluşmuş bir yapıt, topluma mal edilemez.
- Tarihsel, toplumsal ve dilsel süreçlerle edebîyat yapıtı ortaya koyma kişisinin biricikliğini zedelemeyiz.
- İster köklü belli bir kişi istense pek çok kişi tarafından üretilmiş olsun, biriciklik ancak yapıtın kendisindedir.
- Biricikliğin ne artıma geldiğini düşünmek için bireysel yapıtların anonim yapıtları karşılaştırmak gerekir.

Okur Merkezli Sorular

Bu tip sorular, okurun metin üzerinde aktif olmasını bekler. Metinde var olan bir anlamsal sonucu (yargıyı) okurun kendi çabasıyla bulup çıkarmasını, bir ana düşünceye ulaşmasını ve ulaştığı bu ana düşünceyi destekleyecek bir başka düşünceyi veya örneği bulmasını ister.

ANLAMCA ÖRTÜŞMEKTEDİR

Okur, yazarın kendisine iletmek istediği mesajı (ana düşünceyi) belirleyerek aynı düzlemdeki yargıyı seçeneklerde arar. Soru, metnin ana düşüncesi ile doğru seçenekteki düşüncenin birbirleriyle tam olarak uyumunu ister.

DESTEKLER NİTELİKTEDİR

Okur, metinde savunulan görüşleri destekleyen bilgileri/örnekleri seçenekler arasında arar. Doğru seçenekte yer alan bilgi veya örnek ile metnin düşünsel bütünlüğünün tamamen sağlanması gerekir.

Nasıl Çözülür?

- ✓ Metnin ilk cümlesinden itibaren anahtar sözcükleri belirlemeli, bunu yaparken metindeki geçiş ve bağlantı ifadelerinin oluşturdukları anlamlara dikkat etmeliyiz.
- ✓ Metinde savunulan düşünceyle örtüşen veya bu düşünceyi destekleyen, "delil" niteliğinde bir yargı veya örnek aramalıyız.
- ✓ Elediğimiz seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadeden dolayı) elediğimizi net olarak bilmeliyiz.

DESTEKLER
NİTELİKTE

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Parçayı okumadan doğrudan seçenekleri okuyarak ilerlemek, hem zaman kaybına hem de zihin karışıklığına sebep olacaktır.
- ✗ Metindeki bir ifadeyi seçeneklerdeki bir ifadeyle eşleştirmek yeterli değildir. Seçenekteki bilginin paragrafta anlatılan ile tamamen örtüşmesi gerektiğini unutmamalıyız.
- ✗ Metindeki bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

DESTEKLER
NİTELİKTE

2021 TYT

Besin neofobisi -yeni besinleri denemeye karşı duyulan isteksizlik ya korku- hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ile 7 arasında değişen 1027 kızın %72'sinin yeni besinleri denemekte ilgili tutumlarının genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %69'unun genlerinin etkisiyle yeni besin denemektan kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevreleri ebeveynler bağlamında yeni besinlere duydukları korkuyu azaltabilecekları belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerekir. Bu konuda uzmanlar, ebeveynlere evde yeni besinler denemeyi ve çocuklara farklı besin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Ebeveynlerin yeterli besin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni besinleri deneme eğilimindedir.
- B) Yeni besinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevreleri azaltarak değiştirmek mümkündür.
- C) Çocukluk çağında başlayan yeni besinleri denemeyi reddetme, 18 yaşa kadar sürdüren bir davranış bozukluğudur.
- D) Yeni besinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetik etkilerinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- E) Yeni besin denemeye yönelik ilgili artırarak isteyen ebeveynin, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

2024 TYT

Gençliğimizde bir yanda "eğitici" kitaplar vardı, bunlar edebî eserlerdi. Ota yanda da fotoromanlar, aşk ve cinayet romanları... Kitap deyince biz birinci türü kastederdik, ikinci türün adı bile geçmezdi. Aslında onları da okurduk ama onlar çekinerek okunan şeylerdi. Ben çekindimmi değil, fazla okusam aptalacağım diye korktuğumu hatırlıyorum. Şimdi okular, bu türden gariplikler yaşamıyorlar. Çünkü bizim ciddi kitap olarak elgide olduğumuz hatta yüceltiğimiz şey, artık eski yerinde değil. Okur değişti, kitap da değişti.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Eğitici amaçlı yazınların bir dönemde çok okunduğu
- B) Sanatsal niteliklerin zaman içinde öncelikli değeri olmadığını
- C) Şiddet öğeleri içerenlerin her zaman tercih edildiği
- D) Kolay okunurduğundan, onların değerini gösterdiği
- E) Kimilerinin, okutmanın yararlarına yönelik olmadığı

Yazar Merkezli Sorular

Bu tip sorular, okurun metne müdahale etmesini istemez. Metinde var olan bilgiler, tamamen yazarın güdümündedir; yazarın metinde ortaya koyduğu bir bilgi, düşünce veya ileti vardır. Soru, okurun kendinden bir şey katmadan metindeki bu bilgi, düşünce veya iletiyi âdeta bir yapbozun en önemli parçasını bulmaya çalışırcasına belirlemesini bekler.

ANLATILMAK İSTENEN NEDİR?

Metnin yazarı; kendi bilgi, kazanım, deneyim ve dünsel evrenini ortaya koyar ve bu metin vasıtasıyla okuruna bir mesaj iletmek ister. Soru, okurun anlamadığını değil yazarın anlatmak istediğini arar.

DEĞİNİLMİŞTİR

Yazarın metinde verdiği bilgilerin bulunması istenir. Yani metinde var olanın gösterilmesi beklenir. Yazar ne diyorsa o. Ne bir eksik ne bir fazla...

ANLATILMAK İSTENEN

Nasıl Çözülür?

- ✓ Bu tip sorularda metni dikkatlice okumalıyız.
- ✓ Metnin anahtar sözcüklerini belirlemeli, geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlamsal işlevlerine dikkat etmeliyiz.
- ✓ Bizce doğru olan seçeneğin bu metnin yazarına ait bir bilgi, düşünce veya ileti olup olmadığını kontrol etmeliyiz.
- ✓ Elediğimiz seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadeden dolayı) elediğimizi net olarak belirtmeliyiz.

ANLATILMAK İSTENEN

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Metnin anahtar sözcüklerini doğru belirleyememişsek metinden uzaklaşma olasılığımız artacaktır.
- ✗ Metinde olmayan bir bilgiyi, doğru olsa bile, metne dâhil edemeyiz.
- ✗ Metindeki bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

2021 TYT

Beşin neobolisi -yeni beşinleri denemeye karşı duyulan isteklilik ya korku- hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ile 7 arasında değişen kızların %72'sinin yeni beşinleri denemeye ilgili istekliliklerinin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan öncelikli çalışmalarında da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %69'unun genlerinin etkisiyle yeni beşin denemektan kaçındığı görüldü. Anlaşmaya katılan çocukların çevresel etkilerle bağlamında yeni beşinlere duydukları korkuyu azaltabilecekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerekir. Bu belirlen uzmanlar, ebeveynlere evde yeni beşinleri denemeyi ve çocuklara farklı beşin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu parçada rüya ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- Ebeveynlerinin yeterli beşin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni beşinleri deneme eğilimindedir.
- Yeni beşinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşullar sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- Çocukluk çağında başlayan yeni beşinleri denemeyi reddetme, yaşla birlikte azalır ve bir davranış bozukluğudur.
- Yeni beşinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetik etkilerin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- Yeni beşin denemeye yönelik ilgili artırmak isteyen ebeveynin, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

2024 TYT

Gençliğimizde bir yanda "teknoloji" kitapları vardı, bunlar edebî eserlerdi. Öte yanda da fotoromanlar, aşk ve cinayet romanları... Kitap deyince biz birinci türü kastederdik, ikinci türü adı bile geçmezdi. Aslında onları da okurduk ama onlar çekinerek okunan şeylerdi. Ben çekindiğimi değil, fazla okursam aptallaşırım diye korktuğumu hatırlıyorum. Şimdi okurken, bu türden kitaplar yayımlanıyor. Çünkü bizim ciddi kitap olarak algıladığımız hatta yobaklığımız şey, artık eski yerinde değil. Okur değiliz, kitap da değiliz.

Bu parçada teknoloji bağımlılığıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- Eğitici amaçla yazılanların bir döneme çok okunduğu
- Sansüel niteliklerin zaman içinde öncelikli keder ilgi görmemesi
- Şiddet öğeleri içerenlerin her zaman tercih edildiği
- Kolay okunurluğun, onların değerini gösterdiği
- Kimliklerinin, okurların yaşantısına yönelik olmadığı

Metne Özel Sorular

Bu tip sorular, soru kökünde söz edilen detayın (gerekçe, amaç, sonuç, durum vs.) metinde bulunmasını ister. Soru, okurun sadece bu detaya yoğunlaşmasını bekler.

SORU KÖKLERİ METNE ÖZEL KURGULANAN SORULAR

Soru kökünde söz edilen bilginin metinde bulunması istenir. Metinde verilen bilginin dışına çıkmadan ilgili detayın (gerekçe, amaç, sonuç, durum vs.) metinde bulunması gerekir. Okurun yorumu değil yazarın verdiği bilgi esastır.

METNE ÖZEL

METNE ÖZEL

METNE ÖZEL

Nasıl Çözülür?

- ✓ Soru kökünde verilen ipucu bilgiden hareketle metni dikkatlice okumalıyız. Amacımız soruda istenen detayı yakalamak olmalıdır.
- ✓ Soru kökünde verilen detayı metinde yakaladığımızda bu detayın öncesi ve sonrası bizim için çok önemlidir. Bunu yaparken metindeki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlamsal işlevlerine dikkat etmeliyiz.
- ✓ Elediğimiz seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadeden dolayı) elediğimizi net olarak bilmeliyiz.

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Soru kökünde verilen detay bilgiyi metinde yakalayamamışsak sorunun büyüğü bozulacaktır.
- ✗ Metinde olmayan bir bilgiyi metne dâhil etmemeliyiz.
- ✗ Metindeki bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

2024 TYT

Beşin neobolisi -yeni beşinleri denemeye karşı duyulan itekaidik ye kor ku- hakkında yapılan bir araştırmada yapılan 4 ile 7 arasında değişen kız ların %72'sinin yeni beşinleri denemeye ilgili itekaidiklerin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %79'unun, yetişkinlerin ise %89'unun genlerinin etkisiyle yeni beşin denemektan kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çev resel etkiler bağlamında yeni beşinlere duyulan korkuyu azaltabile cekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerek işini belirten uzmanlar, ebeveynlere evde yeni beşinler denemeyi ve çocuklara farklı beşin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu parçada anlatılanlarla yapay zekâ ile ilgili aşağıdakilerden hangisi arasında anlamca bir yakınlık vardır?

- Ebeveynlerin yeterli beşin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni beşinleri deneme eğilimindedir.
- Yeni beşinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çev resel koşulları sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- Çocukluk çağında başlayan yeni beşinleri denemeyi reddetme, his yat kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.
- Yeni beşinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetiğin etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- Yeni beşin denemeye yönelik ilgili artırmak isteyen ebeveynler, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

Cevabın Sorusunu Bulmamızı İsteyen Sorular

Bu tip sorular, okurun metinle beraber seçeneklerdeki soruları da en doğru şekilde anlamasını bekler. Metin; okurun işaretlemesi istenen sorunun, hem anlamsal olarak hem de anlatım özellikleri bakımından tam bir cevabıdır.

SORUYA KARŞILIK SÖYLENME

Metnin yazarı, kendisine sorulan bir sorunun cevabını kendi bilgi, deneyim ve düşünsel evrenine göre vermiştir. Bu metin -bütün olarak- seçeneklerde yer alan sorulardan yalnızca birinin cevabıdır.

Nasıl Çözülür?

- ✓ A seçeneğindeki soruyu okuyup anladıktan sonra metni dikkatlice okumalıyız. Metin hem anlam hem de anlatım olarak bu sorunun cevabıysa doğru seçeneği bulmuşuz demektir. Bu işlemden sonra yine de diğer seçeneklere göz gezdirmemiz doğru olur.
- ✓ Aradığımız soru A seçeneğindeki değilse o zaman diğer seçenekleri de tek tek anlayarak okumalıyız.
- ✓ İlk ve son cümlelere özellikle dikkat etmeliyiz. Bazen yazar, kendisine sorulan soruya verdiği cevap için uzun bir giriş yapıp asıl cevabı metnin sonuna saklayabilmektedir.
- ✓ Metnin ilk cümlesi, merdivenin ilk basamağı gibidir. Örneğin "mı/mi" ile sorulan bir soruya "evet, hayır, elbette, kesinlikle, asla" gibi ifadelerle cevap verilebileceği gibi metnin ilerleyen bölümlerinde de cevap gelebilmektedir.

SORUYA
KARŞILIK
SÖYLENME

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Bütün soruları aynı anda okuyup sonra da metni okumak kafa karıştırabilir. Çünkü metni tanımadan hareket etmiş oluruz.
- ✗ Seçenekte yer alan soru ile metnin giriş ifadelerinin uyumuna dikkat etmezsek zorluk yaşarız.

(2023 TYT)

Beşin neobolisi -yeni beşinleri denemeye karşı duyulan itekaidik ve korku- hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ile 7 arasında değişen kızların %72'sinin yeni beşinleri denemeye ilgili itekaidiklerinin gerilerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan öncelikli çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %89'unun gerilerinin etkisiyle yeni beşin denemektan kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevresel etkilerle bağlamında yeni beşinlere duyulan korkuyu azaltabilecekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerekir. İlgili belirlen uzmanlar, ebeveynlere evde yeni beşinleri denemeyi ve çocuklara farklı beşin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Ebeveynlerinin yetileri beşin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni beşinleri deneme eğilimindedir.
- B) Yeni beşinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşulları sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- C) Çocukluk çağında başlayan yeni beşinleri denemeyi reddetme, hissiyet kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.
- D) Yeni beşinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetik etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- E) Yeni beşin denemeye yönelik ilgili artırmak isteyen ebeveynlerin, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

Yazarın/Metnin Özelliklerini Soran Sorular

Bu tip sorular, metinde hangi konunun ele alındığını ve yazarın bu konudaki tavrının ne olduğunu belirlemeyi gerektirir. Metnin içeriğini ve yazarın bu konudaki yaklaşımını gösteren niteliklerin bulunması beklenir.

YAZARIN ÇALIŞMA ALANI/KARAKTERİ

Metnin yazarı; metin içerisinde mesleki uzmanlık alanının ne olduğunu söyler ve bu alanla ilgili bilgi, kazanım, deneyim ve düşünsel evrenini ortaya koyar birtakım yorumlar yapar. Soru, bu yorumlardan yola çıkarak yazarın çalışma alanının ve karakter özelliklerinin tespit edilmesini ister.

METNİN ÖZELLİKLERİ

Metinde bir konu, durum, olgu, istatistiksel bilgi veya araştırma ele alınır; bunlarla ilgili bazı bilgiler verilerek saptamalarda veya çıkarımlarda bulunulur. Soru; bu bilgi, saptama veya çıkarımların ne olduğunun bulunmasını ister.

Nasıl Çözülür?

- ✓ Bu tip sorularda metni dikkatlice okuyup metnin konusunu, özelliklerini, yazarın çalışma alanını, tavrını ve karakter özelliklerini belirlemelidir.
- ✓ Metnin anahtar sözcüklerini işaretlemek işimizi kolaylaştırır.
- ✓ Elediğimiz seçeneği hangi gerekçeyle (hangi söz veya ifadeden dolayı) elediğimizi net olarak bilmelidir.

Nasıl Çözülmez?

- ✗ Metnin anahtar sözcüklerini doğru belirleyememişsek metinden uzaklaşma olasılığımız artacaktır.
- ✗ Metinde olmayan bir bilgiyi, doğru olsa bile, metne dâhil edemeyiz.
- ✗ Metindeki bir ifadenin seçenekte de aynen yer alması, o seçeneğin doğru olduğu anlamına gelmez. Hatta bu tür kullanımlar, soru yazarının bir tuzağı olabilir.

2013 YGS

Besin neofobisi -yeni besinleri denemeye karşı duyulan isteksizlik-ye kor kü-hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ile 7 arasında değişen kızların %72'sinin yeni besinleri denemeye ilgili isteksizliğinin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %89'unun genlerinin etkisiyle yeni besin denemekten kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevresel etkiler bağlamında yeni besinlere duydukları korkuyu azaltabilecekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerekliğini belirten uzmanlar; ebeveynlere evde yeni besinler denemeyi ve çocuklara farklı besin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu sözleri söyleyen bir yazardan aşağıdakilerin hangisini yapması beklenebilir?

- Ebeveynlerin yeterli besin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni besinleri denemeye eğilimindedir.
- Yeni besinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşulları sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- Çocukluk çağında başlayan yeni besinleri denemeyi reddetme, hayati kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.
- Yeni besinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetiğin etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- Yeni besin denemeye yönelik ilgili artırmak isteyen ebeveynin, kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

2020 TYT

Gençliğimizde bir yanda "eğilim" kitapları vardı, bunlar edebî eserlerdi. Öte yanda da fotoromanlar, aşk ve cinayet romanları... Kitap deyince biz birinci türü kastederdik, ikinci türün adı bile geçmezdi. Aslında onları da okurduk ama onlar çekinerek okunan şeylerdi. Ben çekindiğimi değil, fazla okursam aptalacağımı diye korktuğumu hatırlıyorum. Şimdi okurur, bu türden gariplikler yaşamıyorum. Çünkü bizim ciddi kitap olarak algıladığımız hatta yüceltiğimiz şey, artık eski yerinde değil. Okur değiliz, kitap da değiliz.

Yukarıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

- Eğitici amaçlı yazınların bir döneminde çok okunduğu
- Sanatsal niteliklerin zaman içinde öncelikli olarak kaybolduğu
- Şiddet öğeleri içerenlerin her zaman tercih edildiği
- Kolay okunurluğun, onların değerini düşürdüğü
- Kimliklerin, okurların yapısına yöneltildiği

2019 TYT

Çoklu zaman, edebiyat yapıtlarındaki bireysellik yazarın kaynaklanan, yazarın bireyselliğinden yansıyan bir nitelik olduğunu öne sürümlere rastlarız. Öyleyse köklü bir inanca id bu, kesin doğruluğu gibi belirlenmez. Derler ki edebiyat yapıtı, bir birey olan yazarın damgasını taşıdığı için bireyseldir; yazar biricik olduğu için yapıtı da biriciktir. İki anda doğruymuş gibi görünen bu yargının, kesin olmak şöyle dursun, birçok edebiyat yapıtı için düpedüz yanlış olduğunu söyleyebiliriz. Edebiyat yapıtı bireysellik ve biricikliği, yazarın bireyselliğine geri götürülebilir bir özellik değildir. Tanrı savunmak, anonim halk edebiyatı türlerinin, orijinalite hazırlanması yapıtların biricikliği güncelliğine düşmektedir.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- Unutulması gereken bir şey var ki bireysellik, özelliikle bağlantılı olmasının yanında görsel bir kavramdır.
- Sanatçının kendi yaratıcılığıyla geliştirdiği sözcüklerden oluşmuş bir yapıtı, topluma mal edilemez.
- Tarihsel, toplumsal ve dilsel süreçlerle edebî bir yapıtı ortaya koymak kişinin biricikliğini zedelemeyiz.
- İster kimliği belli bir kişi isterse pek çok kişi tarafından üretilmiş olsun, biriciklik ancak yapıtı kendisindedir.
- Biricikliği ne arıyorsa geliştirmen için bireysel yapıtların anonim yapıtları karşılaştırmak gerekir.

1. Satranç dünyasının genç yıldızı Yağız Kaan Erdoğan, yaşının çok ötesinde oyun gücüne sahip bir dâhi olduğunu kanıtladı. 26 Mart-1 Nisan 2024 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen Grenke Satranç Turnuvası'nda rakipleri karşısında, ressamın tuvaldeki son dokunuşlarını yapma edasıyla büyük bir ustalık sergiledi. 12 yaşındaki Yağız Kaan, Uluslararası Satranç Federasyonu (FIDE) sıralamasına göre aktif sporcular arasındaki en genç "Büyük Usta" (Grand Master, GM) ünvanının sahibi oldu. Hem de dünyanın en iyisi olarak bilinen, 33 yaşındaki Magnus Carlsen'i 41,2 saniye gibi kısa bir sürede mat ederek... Turnuva boyunca tevazusu ve sakin duruşuyla da takdir toplayan Yağız Kaan, dünya satranç tarihinin sayfalarına adını altın harflerle yazdırmayı başardı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Satrançta büyük ustalar, hep gençler arasından çıkar.
B) Uluslararası başarıların altında tevazu ve sakinlik yatar.
C) Çalışan kişi, şampiyon olmanın bütün sırlarını bilir.
D) Spor ve sanat, dâhi insanları başarıya ulaştırır.
E) Yaşın genç olması, başarının önünde engel değildir.

2. Hipokrat yemini, doktorların mahremiyeti koruma yükümlülüğünü vurgulayan önemli bir etik ilkedir ve bu, hastaların kendilerine ait tüm bilgileri doktorlarıyla güven içinde paylaşabilmelerini sağlar. Doktorlar, Hipokrat yemininin gereği olarak, hastalarının kişisel sağlık bilgilerini gizli tutmakta onların mahremiyetine saygı gösterir. Bu bilgiler, sadece hastanın rızasıyla ve tedavi sürecinin gerektirdiği ölçüde paylaşılır. Bu güven ortamı, hastaların özellerini herhangi bir çekince duymadan doktorlarıyla paylaşmalarını teşvik eder.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Hipokrat yemini, doktorların ve hastaların sağlık kurumu karşısında saygınlığını artırır.
B) Mahremiyet güvencesi, doktorların tedaviye temel olan gerekli bilgilere ulaşmasını sağlar.
C) Hastanın onayıyla ulaşılan bilgiler, hastanelerde güvenli bir veri bankasında toplanabilir.
D) Doktorlar, mesleğe başlarken ettikleri yeminle meslek etiğini yaygınlaştırmaya yardımcı olurlar.
E) Tedavi süresince edinilen tıbbi bilgiler, hastanın başta söyledikleriyle eşleştirilmelidir.

3. Öykü yazarı Ferit Edgü, 22 Temmuz 2024'te yaşamını yitirdiğinde 88 yaşındaydı. Sanatçı, ustalığının doruklarında okurlarına yazarın yalnız neyi anlattığına değil nasıl anlattığına da yoğunlaşması gerektiği ölçütünü miras bıraktı. Edgü'nün kendisi de niçin yazdığını sorgulamadan nasıl yazdığına, nasıl yazmak istediğine yoğunlaşmıştı. *Ders Notları*'nda belirttiği üzere, bu konuda bir sorunun var olduğunu ancak nicedir buna verilebilecek bir cevabının olmadığını söylüyordu. O, bu sorunun yanıtını okurum da kendisinin de bilememesinin yazmamak için bir gereğe olamayacağına inanmıştı.

Bu parçadan hareketle Ferit Edgü'yle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Okurların sorularına cevap verebilmek için öykü yazdığına
B) Kişisel yazma tavrının doğru olup olmadığını test ettiğine
C) Yazma eyleminde yöntem odaklanmayı önde tuttuğuna
D) Bildiklerinin tamamını yazmaması gerektiğine inandığına
E) Yazma işini yaşamın en önemli parçası olarak gördüğüne

4. Kendinizle bir buluşma ayarlama fikri çılgınca gelebilir. Sonuçta kesinlikle her zaman kendinizle birliktesiniz ama gerçekte zihniniz binlerce şeye odaklanmış, kendinizde değilsiniz. Zamanınızın büyük bir bölümünü dış meseleleri düşünerek geçiriyorsunuz. Bu nedenle kendinizle buluşmak harika bir fikir olabilir. Buluşma diyorum çünkü birden fazla kişinin katıldığı toplantılarla aynı modeli izler bu çalışma. Her türlü toplantıyı organize ettiğiniz gibi bu kez kendinizle toplantılar planlıyorsunuz. İlk olarak bir başlangıç ve bitiş tarihi ve saati tanımlamanız gerekir. Sonra bunları ajandanıza kaydetmeli ve o zamana sanki başkalarıyla bir toplantıdaymışsınız gibi saygı göstermelisiniz.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, kendisi ile vakit geçirmek için özel toplantılar planlamalıdır.
B) İnsanın en çok değer verdiği kişi, farkında olmasa da kendisidir.
C) Bir toplantıda başlangıç ve bitiş saati, konuya uygun olmalıdır.
D) Planlı buluşmalar, iş ortamındaki olumsuz enerjiyi en aza indirir.
E) Bir toplantı planlamak, yaşamdan alınan estetik doyumunu artırır.

Paragrafta Konu - Ana Düşünce

Süre tutmadan,
soruyu anlayarak çöz.

1. Alper Gezeravcı, Türk Hava Kuvvetlerinde pilotluk yapmış ve NASA'nın Uluslararası Uzay İstasyonu için seçtiği ilk Türk astronotlardan biridir. Çeşitli askerî ve sivil görevlerde bulunmuş ve uzay teknolojilerine olan ilgisiyle dikkat çekmiştir. Pilotluk ve askerî kariyeri, ona astronot eğitiminde avantaj sağlarken Tuva Cihangir Atasever'in ise mühendislik alanındaki uzmanlığı, uzay projelerine teknik bir zemin oluşturmaktadır. Tuva Cihangir Atasever, Türkiye'nin genç mühendislerinden biri olarak uzay teknolojileri alanındaki çalışmalarıyla bilinir. İTÜ'de yüksek lisans eğitimi sonrası yörünge dinamikleri ve uzay görevleri üzerine çeşitli projelerde yer almış ve uzaya çıkan ikinci Türk olmuştur. Her iki isim de Türkiye'nin uzay araştırmaları ve teknolojileri alanında gençliğe şüphesiz ilham kaynağı olacaktır.

Bu parçadan hareketle Alper Gezeravcı ve Tuva Cihangir Atasever ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Aynı uzay projesinde görev yapma olanağı bulmuşlardır.
- B) Askerî alandaki tecrübeleri, uzay alanında zirveye çıkmıştır.
- C) Uzay mühendisliği alanındaki buluşlarıyla tanınmışlardır.
- D) Alanlarındaki başarıları, astronot olmalarında etkili olmuştur.
- E) Uzaya ilgi duyan gençlere yönelik eğitim etkinlikleri hazırlamışlardır.

2. Son zamanlarda çok konuşulan metaverse, "evren ötesi" anlamına gelmektedir. Kavram, ilk olarak Neal Stephenson'ın bilim kurgu romanı *Snow Crash*'te sanal gerçeklik ortamlarındaki gerçeğe yakınlığı ifade etme amacıyla kullanılmıştır. O günden beri özellikle günümüzde teknolojinin katettiği gelişimlerin hızına tanık olduk. Artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, 3D holografik avatarlar, video ve diğer iletişim araçlarını içeren çevrim içi sanal bir dünyanın zenginliklerini yakından deneyimlemeye başladık.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanatçılar, zengin hayal güçleriyle bilim insanlarına ufuk olmaktadır.
- B) Yazarların bakış açısı, bilimsel verilerin analizinden yoksun olarak gelişmektedir.
- C) Sanatçıların görevlerinden biri de teknolojik gelişmelerin önünü açmaktır.
- D) Bilimsel gerçekliğin temelleri, romanlardan çok daha önce atılmıştır.
- E) Sanattaki gerçeklik algısı, toplumsaldan bireysele doğru hareket etmektedir.

3. *The War of the Rohirrim* adlı filmde ilk görseller basına yansıdı. Hatırlayalım, 1978'de yayımlanan *Yüzüklerin Efendisi* kitabının ilk film uyarlamaları animasyondur ve şimdi en son hazırlanan da animasyon olacak. Yakın zamanda duyurulan canlı aksiyon projelerine daha çok var ama *Yüzüklerin Efendisi: Rohirrim'in Savaşı* yakında geliyor. Yönetmenliğini Kenji Kamiyama'nın üstlendiği yeni anime filmi; Miğfer Dibi Kalesi'ne adını veren, Rohan'ın kadim kralı Helm Hammerhand'ın hikâyesini anlatıyor.

Bu parçada söz edilen filmle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Kitapta adı geçen prensin savaşlarını ele alan epik bir hikâyeye sahiptir.
- B) İlgili konudaki en güncel yapım olarak animasyon türündedir ve bazı görselleri paylaşılmıştır.
- C) Romanın önceki uyarlamalarından tamamen farklı olarak animasyon türünde hazırlanmaktadır.
- D) Kitap üzerine ilk çalışma olan animasyon filmdeki benzer olayları ele almaktadır.
- E) Animasyon türünde önceki birçok uyarlamadan farklı olarak hareketli bir konuyu işlemektedir.

4. Sokrates'in bir arkadaşı, Delphi'deki Apollo Tapınağı'nın kâhinine dünyanın en bilge adamının kim olduğunu sorar. Tapınağının girişinde "Kendini bil!" yazan kâhinin cevabı, kimsenin Sokrates'ten daha bilge olmadığıdır. Sokrates, bunu duyunca şaşırır ve bunun aksini kanıtlamak için bulabildiği en bilgili kişilere gider. Her birinin görüşünü alır ve yavaş yavaş onun anlayışını geliştirecek şekilde sorular sorar. Sonunda Sokrates, Delphi kâhininin haklı olduğu sonucuna varır. O, sadece bilgisi nedeniyle değil hiçbir şey bilmediğini itiraf etmesiyle de Atina'daki en bilge adamdır.

Bu parçadan hareketle Sokrates ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Yeni tanıştığı kişilerden kendisini ilk etapta küçük görece derecede alçak gönüllü tavırlar sergilemektedir.
- B) Bilinmeyen bir kaynaktan bilgi getirdiğini iddia eden kişilerin görüş ve önerilerine katılmamaktadır.
- C) Kendisinin çıkarına hizmet edebilecek bile olsa herhangi bir görüşü kanıtlamadan ona haklılık payı vermemektedir.
- D) Kendi bilgisini yetersiz gördüğü için dünyada karşılaştığı veya duyduğu her düşünceyi kabul etme eğilimindedir.
- E) Dünyanın en bilge insanı olabilmek için birçok zorlu araştırmaya ve sorgulamaya katlanmaktadır.

1. Jennifer Lopez'in yeni filmi *Atlas*, Netflix ekranlarında gösterime girdi. Böylece yapay zekâlara dair senaryolara bir yenisi daha eklenmiş oldu. Başroldeki *Atlas*, yapay zekâyla yani Smith'le olan diyaloglarında çocukken babasıyla birlikte doğa kamplarına gittiğini, doğa yürüyüşleri yaptığını ve bunları çok özlediğini anlatıyor. Farklı bir gezegene kaçan terörist yapay zekânın gittiği gezegeninde tamamen doğal bir ortam olduğunu ve orada doğal bir yaşamın bulunduğunu görüyoruz. Yani insanlıktan kaçıyor, doğal bir ortama giriyor.

Bu parçadan *Atlas* filmiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Doğal yaşam vurgusunun kendini gösterdiği
B) Yapay zekâyla doğanın geliştirilebileceği fikrinin anlatıldığı
C) Kötü niyetli yapay zekâ uygulamalarının zararının belirtildiği
D) Bitkiler üzerine yapılan konuşmaların göze çarptığı
E) İnsanlığın kötü sonunun gerçekçi olarak yansıtıldığı

2. Yaşlılığın; bilgelik ve olgunluğun öne çıktığı onurlu bir dönem olarak değerlendirilmesine karşılık, bunun tam tersi bir görüş de her zaman geçerliliğini korumuştur. 14. yüzyılın başlarında Dante, yaşlılığı, liman görününce yavaş yavaş yelkenlerini toplayan bir gemi olarak betimlemiştir. Hedefe ulaşma ve kabullenışı gösteren barışçıl bir imge olarak düşünmüştür. Ancak aynı yüzyıl, ihtiyarların yaşama ve beğenilme tutkusunu alaya alan yüzlerce hiciv, karikatür, özlü söz ve hikâye de üretmiştir. Çoğu kez açıktan açığa ama bazen de üstü örtük biçimde yapılmıştır bu. Kanaatkârlık ve cömertlik gibi erdemlerin genç ve güzel insanlarda; açgözlülük ve kibir gibi günahlarınsa ihtiyarlarda vücut bulması gibi... Genç ve güzelin karşısına o dönemde hep ihtiyar ve çirkin konmuştur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Dönemden döneme yaşlılık anlayışında büyük farklılıklar olmuştur.
B) Toplumun yaşlılara bakış açısı üstü kapalı biçimde eleştirilmiştir.
C) Yaşlılık, aynı zaman diliminde karşıtlık temelli olarak yansıtılmıştır.
D) Olumlu niteliklerin gençlerde somutlaştırılması yanlış bir görüştür.
E) Yaşlılığın hiçbir dönemde tam anlamıyla tanımı yapılamamıştır.

3. Türkiye Ampute Millî Futbol Takımı, Fransa'nın Evian-les-Bains kentinde düzenlenen EURO 2024 Ampute Futbol Şampiyonası finalinde İspanya'yı 3-0 yenerek üst üste 3. kez Avrupa şampiyonu oldu. Millîlerimize kupayı getiren golleri Rahmi Özcan, Ömer Güleriyüz ve Fatih Şentürk kaydetti. Millî takımımız, daha önce 2017 ve 2021'de düzenlenen şampiyonada şampiyonluk ipini göğüslemişti. Finale kadar oynadığı 5 maçta sadece 1 gol yiyen İspanya, Türkiye karşısında 3 golle mağlup oldu. Avrupa Ampute Futbol Federasyonu tarafından dört yılda bir organize edilen turnuva, ilk kez 2017 yılında İstanbul'da düzenlenmişti.

Bu parçadan Türkiye Ampute Millî Futbol Takımı ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

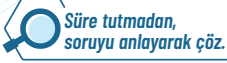
- A) Rakipleri karşısında şimdiye dek görülmemiş skorlarla galibiyet elde ettiği
B) Final maçı dâhil, çıktığı bütün maçları gol yemeden tamamladığı
C) Avrupa Şampiyonası'nda her yönden sıra dışı bir başarı ortaya koyduğu
D) Şimdiye kadar katıldığı Avrupa Şampiyonası turnuvalarının hepsini şampiyonlukla tamamladığı
E) Şampiyonadaki bütün maçlarda gollerin aynı futbolcular tarafından kaydedildiği

4. Ben istiyorum ki yazdığım hikâyeyi okuyan insanlar delirsinler ve o metin, kalpleri yangın yerine çevirsin. Onlara samimiyetle hücum etmek istiyorum. İnsanlar mutlu olsun diye yazmıyorum. Tabii ki beni sevsinler istiyorum. Ama "Ay, ne tatlı insanmış bu!" şeklinde de değil. Beni korkunç bulup sevsinler istiyorum ben. Ne açıdan korkunç bulsunlar? Ben onların kalplerini yakabileyim. Görüp de geçtikleri şeyleri ben onlar için görüp de geçilmez bir hâle getirebileyim. Böyle bir etkide bulunmak istiyorum. Bunun için diyorum işte: Hikâye içimizi delen şeylerden çıkar, en azından çıkmalı.

Bu parçadan hikâye ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Okurun duygularına seslenerek onu önceki hâlden daha kırık bir duruma getirmesinin beklendiği
B) Alelade görünen çevreyle ilgili, okurda ciddi bir farkındalık oluşturması gerektiği
C) Okuyucuların, duygularını aşip düşünceleriyle büyük kararlar verebilmesini sağlaması gerektiği
D) Okurların sağduyularını keskinleştirecek düşünme yöntemleri aktarmasının umulduğu
E) Okurunu daha nesnel düşünmeye yöneltecek niteliğe ulaşmasının hedeflendiği

Paragrafta Konu - Ana Düşünce

Süre tutmadan,
soruyu anlayarak çöz.

1. Usta Çang, on öğrencisine yeni savunma hareketini gösterdi. Avluda çalışma başladı. Usta Çang'ın bir özelliği vardı: Başarısızlıkları arada dolaşırken mırıldanır durur ve öğrencilerin başarma gücünü kırardı. Bu eleştirileri duyan dokuz öğrenci peyderpey okuldan uzaklaştı, biri hariç: Yuan He. Tüm zorluğa rağmen sonuca ulaştı. Yuan sağırdı.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Başarı, ustanın büyüklüğünde değil o yolda gösterdiğiniz çabada saklıdır.
- B) Başarı, çevredeki sesleri susturup kalbindeki fısıltıya kulak vermektir.
- C) Gerçek başarı, başkalarını peşinizden sürükleyebildiğinizde anlam kazanır.
- D) Başarı, hayallerinize inanmak ve onları gerçekleştirmek için harekete geçmekle ilişkilidir.
- E) Başarı, hedefe giden yolda gösterilen azim ve fedakârlıkla ölçülür.

3. Kendisini ziyarete gelen bir arkadaşına yalnızlıktan şikâyet eden Georgia, arkadaşının "Haftada dört defa sahne alan bir komedyensin ve herkes seni çok seviyor görünüyor, bu nasıl bir iş?" sözlerine karşı iç çekerek "Benim yalnızlığım insanlarla dolu." diyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Kalabalık mekânlarda yalnız hissetmek, insanın içsel boşluğunu gösterir.
- B) Yalnızlık, kalabalığın arasında kaybolup kendi sesini bir türlü duyamamaktır.
- C) Yalnızlık, kalabalıklar arasında olup da anlaşılammakla ilgili bir durumdur.
- D) Kalabalık ortamlar, yalnızlık hissini bastırmaya yönelik bir kaçış yolu olabilir.
- E) Kalabalık içinde hissedilen yalnızlık, dışarıdan gelen ilgilerin yetersiz kaldığını gösterir.

2. Yazar, son çıkan kitabıyla ilgili sorular soran bir gazeteciye "Dünde, bugünde olan ve yarında da olacak olanı ve onun sabit yorumunu arıyorum. Yani benim dünyamda geçmişe ait gibi görünen kahramanlar, aslında sırtında geçmiş zaman elbiseleriyle bugünü ve hatta yarını dolaşan kahramanlar; öyle olsun, muradım budur." diye cevap verir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Geçmiş zamanın büyüsunü çoğaltmak, sadece yazarların sorumluluk alanına girmemelidir.
- B) Roman karakterinin farklı bir şekilde büründürülerek anlatılması, yazarın yerelliğini zedeleyen bir tutumdur.
- C) Bir yazarın sesi, içinde bulunduğu zamanın sınırlarında çağıldayan bir ırmak gibidir.
- D) Yazarla kahraman arasındaki bağ, eserin beğenilmesinde önemli bir etkiye sahiptir.
- E) Yazar, sadece yaşadığı zamana değil tüm zamanlara seslenerek kalıcılığı yakalayabilir.

4. Dövüş sporları öğrencisi, hocasına giderek hocasının öğrettiği hareketleri artık kimsenin kendisinden daha iyi yapamayacağı seviyeye ulaştığını söyler. Bunun üzerine hocası, "Bir şeyi herkesten iyi yaptığına inanan biri, o hususta kendini daha ileri taşıyamaz." diye öğrencisine cevap verir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Ben oldum diyen kişi, artık gelişemez.
- B) Başarıya ulaşmak, sıkı bir çalışma ister.
- C) Yetenekli kişiler kendini çabuk geliştirir.
- D) İyi bir hoca, kişiyi en üst seviyeye çıkarır.
- E) Çaba kadar inanç da başarının temelidir.

1. Dünya genelinde milyonlarca kullanıcısı olan ChatGPT, her sorgu sonucunda kendini geliştirerek daha doğru yanıtlar veriyor. Ancak OpenAI, bazı grupların yapay zekâyı manipüle etmeye çalıştığını tespit etti. Bu gruplar, ChatGPT'yi yanıltmak ve yanlış bilgi yaymak için çeşitli yöntemler deniyordu. Yapay zekâ teknolojisinin manipüle edilmesi, sadece bilgi kirliliğine yol açmakla kalmayıp siyasi ve sosyal sonuçları da etkileyebilir. OpenAI'nın bu müdahalesi, ChatGPT'nin güvenilirliğini ve doğruluğunu korumak için atılmış önemli bir adımdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Yapay zekâ tabanlı sistemlerin korunması, yüklenen bilgilerin güvenliği için temel bir gereksinimdir.
- B) Çalıştıkça kendini geliştiren dil modeli tabanlı yazılımların, art niyetli yönlendirmelerden korunması gerekir.
- C) Makine kullanımını öğrenme sistemleri, dış etmenlerin olumsuz etkilerine karşı hassas olabilir.
- D) Yapay zekâ sitelerinin dijital saldırılara karşı insan desteği olmadan kendini geliştirmesi sağlanmalıdır.
- E) Yazılımların geliştirilmesi, yapay zekâ teknolojilerinin kullanımında kritik bir öneme sahiptir.

2. Yapay zekâyı her anlamda temkinli yaklaşanlardan biri olarak, bize sunulan her yeni kitabı özellikle sosyal medyanın aceleciliğiyle kutsamamızı şaşkınlıkla izliyorum. Bu imkânla kitaplar yazılabildiği ve bunların bazılarının da özellikle genç okurlar katında büyük ilgi gördüğünü göz ardı etmemeliyiz. Henüz bu hafta kupayı kaldıran bir sporcunun diğer hafta tuğla gibi biyografik romanının çıkmasını doğal yazarlık ile açıklamak pek mümkün değil. Hızla gelişen yapay zekâ teknolojisi, doğal metin üretimine bu noktada çok da anlamlı katkılar sunmayacaktır. Yapay zekâyı birlikte düşünme, sorgulama ve demlenmeden uzak metinleri çokça görmeye başlayan tek kişi ben değilimdir sanırım.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Yapay zekânın şaşırtıcı bir hızla gelişmesi, biyografik yazarlığına olumlu katkılar sağladı.
- B) Biyografik metin yazarları, yapay zekâyı kullanırken kronolojik sıralamada hata yapmamalıdır.
- C) Yapay zekânın matbaacılıkta kullanılmasının maddi sonuçlarını göze almak cesaret işidir.
- D) Yapay zekânın yazınsal metin üretmekte kullanılması, isabetli bir karar olarak görülmemelidir.
- E) Genç kuşaklara hitap eden kitapların usta yazarlarca hazırlanmasının önemi yadsınamaz.

3. "Cirrhibrus wakanda", Hint-Pasifik Okyanusu'ndaki mercan resiflerinde yaşayan, parlak mor ve mavi renklere sahip küçük bir balık türüdür. 2019'da keşfedildiğinde adını Marvel evrenindeki Wakanda'dan aldı. Wakanda, "Black Panther" filminde gizli bir Afrika ülkesi olarak tasvir edilir ve hem Afrika kültürünü hem de gelecekteki teknolojik umutları simgeler. Bu adlandırma, doğa bilimlerinin popüler kültürle nasıl kesişebileceğini gösterir ve bilimsel keşiflerin geniş kitleler tarafından daha kolay benimsenip anlaşılmasını sağlar. Ayrıca biyolojik çeşitliliğin korunması konusunda farkındalığı artırma ve genç nesilleri bilimle ilgilenmeye teşvik etme potansiyeline sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Balıkların adını değiştirmek, genç nesillerin ilgisini çekmek bakımından önemli olabilir.
- B) Biyolojik çeşitlilik sinema dünyasıyla desteklendiğinde çevre korunabilir.
- C) Farkındalığı artırmak için farklı kategoriler arasındaki ortak adlandırmalar işe yarayabilir.
- D) Biyolojideki bilimsel adlandırmalar, yer yer sinema filmlerine konu olabilir.
- E) Film sektörü ile bilimler arasındaki irtibat, izlenebilirliği artıran bir unsurdur.

4. "Saldırgan ve vahşi bir köpek bile senin ondan korkmadığını anlarsa sana saldırmaz; korkmak, yarı ölmektir." diyor Yaşar Kemal. Çoğu kez korkularımızı tanımlayamıyoruz, mantığımıza uymadığı hâlde onları aşamıyoruz. Bir böceğin ya da örümceğin zararsız olduğunu bile bile çığlık çığlığa havalara hopluyoruz. Çünkü korku, mantıktan ve akıldan daha güçlü; hem de bizi her yönden ele geçirecek kadar ama hakkında gene en az bilgi sahibi olduğumuz, yenmemiz gereken bir duygu.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Zararsız hayvanlardan neden korktuğumuzu yakınımızdaki birine açıkladığımızda korkuda bir miktar eksilme olur.
- B) Saldırgan bir köpekten korkma ile bir örümcekten korkma arasında bazı farklar vardır.
- C) Korkma anında mantığını çalıştırabilen insanların kritik anlarda karar verebilme duyguları gelişmiştir.
- D) Korku eşiği düşük insanların başkalarına karşı saldırgan bir tavır içinde olma ihtimalleri azdır.
- E) Korku anında tam olarak neyden etkilendiğini bilmese de insanın bu hissi aşması gerekir.

Verilen süre içinde soruyu çöz.

16 dk.

Süre:

1. Gösterişsiz bir ışıltısı var genç adamın. Göz alıcı bir sadelik. Faul yaptığı rakibini yerden kaldırıyor. Kendisine faul yapıldığında da hemen kalkıp atışı kullanma derdinde. Haksız kazanç peşinde değil. Tüm tribünler onun ismini haykırırken mahcubiyetle yere bakışını da sevdim gol sonrası arkadaşını ilk kutlayan olmak için koşturmasını da. Real Madrid'in genç yıldızı Arda Güler, A Millî Takım'da forma giyip Şampiyonlar Ligi şampiyonluğu yaşayan ilk Türk oyuncu olarak tarihe geçti. Nazar değmesin sana genç adam.

Bu parçadan Arda Güler ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Olumlu kişilik özelliklerini başarı için mesleğine yansıttığı
B) Seyircinin olumlu bakışını sahada oyuna çevirebildiği
C) Rakiplerine karşı takındığı tavırla taraftarı etkilediği
D) Tribünlerin sevgisini centilmenliği sayesinde kazandığı
E) Karakterli olduğu kadar mesleğinde de başarılı olduğu

2. En anlamlı karşılıklı etkileme örneklerinden biri, canlı varlıkları onların varoluş koşullarına ve ortamlarına birleştiren bağıdır. Örneğin bitki, havadan oksijeni alır ama o da havaya karbonik gaz ve su buharı verir. Fakat bu yalnızca bitki ile ortam arasındaki karşılıklı etkinin en basit görünümünden biridir. Güneş ışığının sağladığı enerjiden yararlanarak bitki, topraktan çekip aldığı kimyasal öğelerin yardımıyla kendi öz gelişmesine olanak hazırlayan bir organik maddeler bileşimi oluşturur. O gelişmekteyken aynı zamanda toprağı ve bunun sonucu olarak da kendi türünün sonraki gelişmesinin koşullarını da dönüştürür. Kısacası bitki ancak kendisini çevreleyen ortamla birlikte vardır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Canlı bir obje, kendisini çoğaltmak için eski bir öze ihtiyaç duymaktadır.
B) Bir canlının var olabilmesi için uygun çevresel koşulların oluşması gerekmektedir.
C) Doğanın devinimi içerisinde var olmak için canlıların kendileri olarak kalması zorunluluktur.
D) Tepkisel hareketlerin sürekli olarak artması, canlıyı korunması gereken özden uzaklaştırır.
E) Duyuların aktif olması, çevrede yaşanan hareketin algılanmasını sağlayan temel unsurdur.

3. TÜİK, 2023'e ilişkin kütüphane istatistiklerini açıkladı. 2023'te 2022'ye göre, kitap sayısı, Millî Kütüphanede yüzde 3,5 artarak 1 milyon 689 bine çıktı. Üniversite kütüphanelerinde yüzde 2,7 yükselişle 21 milyon 666 bine ulaştı. Halk kütüphanelerinde ise yüzde 4,8 artışla 24 milyon 204 bine erişti. Örgün ve yaygın eğitim kurum kütüphanelerinde de yüzde 56,9 yükselerek 68 milyon 970 bini buldu. Bunun yanında üniversite kütüphanelerinin e-kitap sayısı geçen yıl bir önceki yıla kıyasla yüzde 23,4 artarak 118 milyon 373 bin 442 olurken kitap dışı materyal sayısı yüzde 8,8 artarak 1 milyon 662 bin 552 olarak kayıtlara geçti.

Bu parçadan kütüphanelerle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) 2023 yılında sayısal olarak zenginleşmiştir.
B) Önceki yıla nazaran 2022 yılında kitap sayısı artmıştır.
C) Oransal olarak en hızlı artış 2023'te yaşanmıştır.
D) 2022 yılına göre 2023'te kitap çeşitliliği artmıştır.
E) Önceki yıllar karşılaştırıldığında kitap sayısı giderek artmaktadır.

4. Ağaçlar, toprak tarafından gökyüzüne yazılmış şiirlerdir. Biz onları boşluğumuzu kaydedebilmek için devirip kâğıda dönüştürüyoruz.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) İnsanoğlu, toprağın gökyüzüne aşkı olan ağaçları yok ederek kendi ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor.
B) Ağaçlar, toprak ve gökyüzü dengesinin zarif sonuçlarıyken biz onları dünyamızı anlamlandırmak için kesip kâğıt yapıyoruz.
C) Ağaçlar, toprağın gökyüzüne sevgisinin ürünleriyken insanoğlu kendi anlamsız sözlerini yazmak için onlardan kâğıt üretir.
D) Ağaçlar, toprağın gökyüzüne ulaşmak için ürettiği zarif uzantılarken biz onları hayatımızı anlamlandırmak için yok ederek kâğıda çeviriyoruz.
E) Toprağın gökyüzüne armağanı olan ağaçlar, insanlarca katledilerek başka ürünlere dönüştürülüyor.

Paragrafta Konu - Ana Düşünce

Çözdüğün süreyi not et.

dk.

1. Turizm, insanlara farklı deneyimler sunan bir faaliyettir. Bir turizm etkinliği ve bireyin bu kişisel etkinliğe ilişkin değerlendirmeleri olumlu olarak ilişkilendirmesi, bu geziyi unutulmaz turizm deneyimi düzeyine getirmektedir. Bir araştırmada unutulmaz turizm deneyiminin psikolojik iyi oluş etkisi ele alınmıştır. Analiz sonunda unutulmaz turizm deneyimi boyutlarından yenilik, bilgi, anlamlılık, katılım ve ferahlık deneyiminin psikolojik iyi oluş üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisinin olduğu; hazzı ve bilinçsiz gezi durumunun ise anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Uzun süreli olumlu psikolojik etkilere ulaşmak için bireysel değil toplu gezilere sık aralıklarla dâhil olmak gerekir.
- B) Öğretici ve anlamlı geziler olumlu psikolojik katkılar yaparken zevk amaçlı ve bilinçsiz geziler olumlu etki bırakmamaktadır.
- C) Unutulmaz geziler; her zaman birden çok kişiyle yapılan, uzak mesafeli ve çoğunlukla uzun süreli gezi faaliyetleridir.
- D) Turizm etkinlikleri sonunda olumlu kazanımlar elde eden kişiler, sonraki gezilerinde daha anlamlı etkinliklere yönelmektedir.
- E) Çeşitli faaliyetler barındıran, unutulmaz etkideki gezi türleri; tek tip turizm etkinlikleri kadar olumlu bir etkiye sahip değildir.

2. Yapay zekâ, bir bilgisayarın veya bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri insanlara benzer şekilde yerine getirme becerisidir. İnsanların yapabildiğinin daha fazlasını yapmayı amaçlayan bir teknoloji dalıdır. Bundan hareketle insanların yaptıklarını, makinelerin de yapabileceği ispatlanmak istenmiştir. Ancak ne kadar gelişmiş olursa olsun yapay zekâlar, benzerlikleri ayırma konusundaki güçlü yeteneklerine ve eşsiz kelime hazinelerine rağmen kendilerine sorulan basit sorulara cevap veremeyerek insan zekâsının gerisine düşmüştür.

Bu parçadan hareketle yapay zekâyla ilgili olarak

- I. Toplumsal hayatı kolaylaştırmıştır.
- II. İnsanlardan daha üstün beceriye sahiptir.
- III. Beklentileri istenen ölçüde karşılayamamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

3. Schiller'de oyun, sadece insan için değil bitkiden hayvana ve oradan da insana uzanan bir yaşam biçimi için evrensel bir ilke durumuna gelir. Onun evren anlayışında doğa, basamaklı bir yapıdadır. En alt basamakta maddî dünya yani cansız doğa bulunurken bir sonraki basamakta canlı doğa yani bitkiler ve hayvanlar, en üst basamakta ise insan bulunur. İnsan ne sadece madde ne de sadece ruhtur. Schiller'e göre bu basamaklar arasında bir geçiş mevcuttur. İnsan, özgür varlık olarak en üst basamaktadır. Doğanın bu yapısının amacı özgürlüktür. Bu amacı gerçekleştirmenin aracı da oyundur.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşamın kendine özgü katı kurallarını unutmak, başarısızlığa neden olur.
- B) Evrensel değerlerin kabul görmesi, bireysel tutumları yok saymaya bağlıdır.
- C) İnsan, oyunlaştırabildiği yaşamda kendini özgür hisseder.
- D) İnsanın özgür oluşu, yaşamın kurallarına uymasına bağlıdır.
- E) Doğanın gücü, kendinden başkasını oyunlaştırmasından gelmektedir.

4. Gerek kent yaşamının zorunlulukları gerek teknolojik gelişmeler, yaşadığımız dünyada büyük değişimler meydana getirdiği için bireysel kimliklerimiz büyük dönüşümlerle karşı karşıya kalmıştır. Değişim ve dönüşüm, yeni şartlar doğrultusunda gerçekleşmesi zorunlu eylemlerden olmuştur. Gündelik yaşantımızda bireylerle olan etkileşimimizde ya da içerisinde bulunduğumuz topluluklar arasında yeni koşullara intibak sağlamak için sürekli kendimizi değiştirmek ve dönüştürmek zorunda kalmaktayız. Bu, doğduğumuz andan itibaren inşa etmeye çalıştığımız kimliğimizin kendini her gün yeniden şekillendirmesinin bir parçasıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, kişiliğini ister istemez çevreyle uyumlamak zorunda kalır.
- B) Yeni koşullara uyum sağlamak, insanı başkalarından üstün kılar.
- C) Evrendeki büyük değişim, insanın içindeki değişimle anlam kazanır.
- D) Günlük yaşam çabası, çevreyle gevşek bir bağı gerektirir.
- E) Kent yaşamı, insanın kişiliğine küçük ama olumlu katkılar sağlar.

Paragrafta Konu - Ana Düşünce

Çözdüğün süreyi not et.

dk.

1. Nuri Şahin 5 Eylül 1988'de Almanya'da doğdu. 1994'te altyapı kariyerine başlayan Nuri Şahin, 2001-2005 yılları arasında Borussia Dortmund altyapısında maçlara çıktı. 2005'te A takıma yükselen Şahin, daha sonra Real Madrid, Liverpool gibi rüya takımların formasını giydi. Birçok kez millî takım formasını terleten oyuncu, jübilesini yaptıktan sonra 2021'de Antalyaspor'u çalıştırmaya başladı. O dönemde "Benim de diğer teknik adamların hayalleri gibi hayallerim var. Ben olabildiğim kadar iyi bir hoca olmak istiyorum. Olabildiğince insanlara dokunmak istiyorum. Bunu her zaman söylüyorum, söylemekten de sıkılmıyorum." diyen Nuri Şahin, bir dönem top toplayıcılığı da yaptığı Borussia Dortmund'a şimdi bir teknik adam olarak döndü.

Bu parçadan hareketle Nuri Şahin ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Hayallerinin peşinden koşarak başarı merdivenlerini tırmanmıştır.
- B) Üstün yetenekleri sayesinde rakiplerini geride bırakmıştır.
- C) Olgunlaşmasını sağlayan zorlu bir süreç yaşamıştır.
- D) Gerçek başarıyı teknik adam olduktan sonra yakalamıştır.
- E) Futbola başladığı takımın yönetimi tarafından çok sevilmektedir.

2. Edebiyat, hayatla asla aşık atamaz. Aslında bizi sürekli var eden, hayatın kendisidir; sahiçiliğidir. Biz her ne üretmişsek o sahiçilikten üretmişizdir. Çünkü hayat, edebiyatı da kapsar ama edebiyatın amacı hayatla aşık atmak değildir. Onu dönüştürmek, görünenin ötesini göstermek, anlamak, anlam yaratmak ve dolayısıyla insanlaşmaktır. Benim edebiyatımın bir ayağı muhakkak yere basar, kaynağım hayattır. Dolayısıyla hayat ve edebiyat benim için tam ortasında durduğum bir etkileşim alanı.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Edebiyatın temel dayanağının insanın acılarını dönüştürmek olduğunu öne sürmektedir.
- B) Yazınsal türler arasında kendini en iyi ifade edebildiği tür olarak romanı görmektedir.
- C) Geniş bir hayal gücüne sahip olduğu için karakter oluşturmada başarılıdır.
- D) Edebiyatın, yaşamın gerçeklerinden hareketle ortaya konan bir sanat olduğuna inanmaktadır.
- E) Romanı yaşamın zorluklarıyla mücadele etme konusunda önemli bir tür olarak ele almaktadır.

3. Slovak yönetmen Martin Sulik'in *Bahçe*'sinde kök salan hâllerden biri şaşkınlıksa diğeri umuttur. Ana karakter Jakub, her iki hâlin adresidir. Ev alabilmek için satmaya gittiği dede yadigarı bahçede karıncaların şifasından yaralarının muhabbetine, patates ekmeğinden kuş sütüne kadar pek çok şey öğrenen Jakub'un şaşkınlığına umut ilişti. Nerede ve nasıl yaşaması gerektiğini fark etti, dahası keşfetti Jakub. Karıncadan kendine, elma ağacından sevdiğine, kuş sütünden babasına vardı; bahçeden dünyaya düştü. Jakub'un düşüşüne, Sulik'in kurduğu evrenin absürtlüğü, gerçeküstüçülüğü ve hatta büyüü gerçekliği eklenince umut seyirciyi de buldu.

Bu parçada söz edilen ana karakterle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Doğadan hareketle toplumsal bilinçle ilgili çıkarsamalar yapmaktadır.
- B) Çevresindeki her şeyden şaşkınlıkla ilham alarak ümit devşirmektedir.
- C) Hayretle izlediği çevreden yaşamını devam ettirecek bilgilere ulaşmaktadır.
- D) İçinde yaşadığı toplumdan farklılığıyla sanatçı ruhunu ortaya koymaktadır.
- E) Düşüncelerden yola çıkarak soyutla ilgili şaşkınlık veren yorumlar yapmaktadır.

4. Başka türlüymiş gibi görünse de ailemin en duygulu kişisi babamdı aslında. Yorulmak bilmez bir direnç simgesi olan annemse onun tam tersine gerçekçiydi. Savaş yılları sırasında, yerleştirildikleri Akita Prefecture'daki evlerinde ziyaretim sonrası bir daha hiç görüşmemeyi göze alarak ayrılmak zorundaydık. Evin kapısı önünde uzanan yolda yürümeye başladığımda annem ve babam gidişimi seyrediyorlardı. Annem hemen arkasına dönüp hızla eve girdi, babamsa beni bir fasulye tanesi kadar küçülüp gözden kaybolana kadar seyretti.

Bu parçada yazarın söz ettiği anne ve babasının karakterleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Düşkünlüklerini gösterme ya da göstermeme açısından birbirlerine benzemektedirler.
- B) Ebeveyn olarak birbirleriyle çatışmalar da bu durumu çocuklarına yansıtılmamaktadırlar.
- C) Yaşadıkları olumsuzluklar karşısında tutumlarını birbirlerinden farklı şekilde ortaya koymaktadırlar.
- D) Aile bireylerinden birisinin aileden ayrılmasının gerekçesini birbirlerinden farklı değerlendirmektedirler.
- E) Çocuklarına ve çevrelerindeki insanlara sevgi gösterme bakımından farklı karakterlere sahiptirler.

Paragrafta Konu - Ana Düşünce

Çözdüğün süreyi not et.

dk.

1. Bir intikam hikâyesi anlatıyor ve bunu yaparken de yeraltı edebiyatı sınırlarında gayet iyi iş başarıyor. Hikâyenin başlangıcından bitimine karakterin, Tolga'nın, neden bir intikam niyetinde olduğunu bilmiyoruz. Yazarın, merak güdüsünü iyi gizlediğini düşünüyorum. Bilmek istediğim nokta şu: Yazarın, yeraltı edebiyatı türünü tercih etmesinin temel bir nedeni var mıydı yoksa bu, konu ve kurgu gereği metnin dayattığı bir gereklilik miydi? Ama her şeye rağmen kuşağında ve sonrasında çığır açabilecek, yeni bir tarzın başlamasına önayak olabilecek ölçüde değerler barındırıyor bu eser.

Bu parçadan söz konusu eserle ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Kendi döneminde değeri bilinmediği hâlde gelecek kuşaklar için anlam ifade ettiği
- B) Yazarının, yeraltı edebiyatını tercih etme nedeni bilinmemekle birlikte okurların çoğu tarafından beğenildiği
- C) Olayın intikam üzerine kurgulanması dışında ciddiye alınacak herhangi bir olumsuzluk barındırmadığı
- D) Hem kendi zamanında hem de gelecek dönemler için öncü niteliğinde bir eser olduğu
- E) Eserin suç alanındaki konusu ve kurgu tekniği arasında bir uyum olduğu

2. Albatroslar, bir tür karides olan kriller için okyanusa açılır. Yavru, dört ay boyunca yeryüzünün en kötü hava koşullarında yaşarken anne ve baba albatros, her üç günde bir ona yiyecek getirir. Yetişkin albatroslar, yavrularına getirmek üzere avladıkları krilleri midelerindeki özel sindirimleriyle muhafaza eder. Yiyeceği bu şekilde haftalarca saklar ve taşır. Bazen şiddetli fırtınalar bu dönüşü haftalarca geciktirebilir. Gövdesine takılan bir çiple izlenen dişi bir gezgin albatrosun 17 gün içinde 13 bin kilometreden fazla uçtuğu, bu süre içinde yuvasına yalnızca iki gün uğradığı saptanmıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Yavru albatrosların üç günde bir avlanmaya çıkabildiği
- B) Yetişkin albatrosların krilleri kolay kolay sindiremediği
- C) Anne ve baba albatrosun, avladıkları krilleri midelerinde özel bir biçimde haftalarca saklayabildikleri
- D) Ebeveyn albatrosun, yavrularına kril avcılığını uygulamalı olarak öğrettiği
- E) Albatrosların şiddetli fırtınalar nedeniyle bazen avlanmaya çıkamadığı

3. Bugünkü gibi hatırlıyorum: Halk şairlerimiz sazlarını bir siyah torba içine koyar, omuzlarına alır, mahalle mahalle dolaşırlardı. Oğlunu askere gönderen, kızını gelin veren, yakınıni kaybeden veya kayınvalidesinden, kayınpederinden samimiyet görmeyen, evde huzursuzluk yaşayan kimseler; halk şairine evin kapısından veya penceresinden, fazla değil, bir 5 kuruş atarlardı ve "Hadi âşık, benim niyetime çal, söyle!" derlerdi. Onlar da bir taşın üzerine veya uygun bir yere oturarak saza bir düzen verir, ardından da hevesle türkü söylemeye başlardı. Biz de mahalle çocukları olarak bu halk şairini çevreleyip onun çalıp söylediklerine meraklıca kulak verirdik.

Bu parçadan halk şairleriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Halkın her kesiminden en üst düzeyde ilgi gördükleri
- B) Yetişkinlere oranla çocuklardan daha fazla takdir topladıkları
- C) Türküleriyle kadınlarda duygusal bir karşılık oluşturdukları
- D) Halkın dertlerini anlatan eserler ortaya koymayı önemsedikleri
- E) Türkülerini küçük bir ücret karşılığında söyledikleri

4. Deniz kaplumbağaları, yumurtalarını kumluk plajlarda bırakıyor ancak yumurtaların birçoğu hiçbir zaman çatlamıyor. Yumurta içerisinde kuluçka hâlinde olan hayvanlar, mikroplar nedeniyle ölebiliyor; yabanıl köpekler, yumurtaları kazıp çıkarabiliyor veya yumurtalar, yeni yuvalar kazan diğer kaplumbağalar nedeniyle açıkta kalabiliyor. Yumurtalarının narin kabuklarını kırıp çıkabilenler ise akbabalar ve rakunlar tarafından yenmeden okyanusa ulaşmaları gereken bir yarışa giriyor. Okyanusta ise balıklar, yengeçler ve her türlü deniz canlısı, hevesle bir sonraki öğününü bekliyor. Yumurtadan çıkan kaplumbağaların yalnızca yüzde biri erişkinliğe ulaşabiliyor.

Bu parçadan deniz kaplumbağaları ile ilgili olarak

- I. Yumurtalarının pek çoğu, biçimsel değişikliğe uğramaktadır.
- II. Çeşitli tehlikelerle karşılaşma ihtimalleri vardır.
- III. Okyanusa ulaşanlar, hayatta kalmayı başarmaktadır.
- IV. Yaşamak için sürekli çaba göstermeleri gerekmektedir.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

1. Ben bir moda editörü ve stilistim. Hiçbir zaman üzerime tasarımcı gömleği giymedim. Görevimi "trendleri markamın DNA'sıyla sentezleyerek kendi bakış açımıyla bir koleksiyon hâline getirmek" diye tanımladım. Mesleğim, dokunduğum şeyi güzelleştirmek. Marka iş birliklerinin bence en büyük problemi, markanın DNA'sıyla tasarımcının tasarım anlayışının çelişmesi oluyor. Bazı şeyleri hayal ettim ve gerçekleştirdim: Yenilenmeye açık ve her zamanın beğenileni olmak, trendleri takip eden stil sahibi biri olmak...

Bu parçada öncelenen yaklaşımla aşağıdakilerden hangisi örtüşür?

- A) Değişmeyen marka değerlerini modern yorumlarla yeniden ortaya koymak, yaşamı katlanılır kılar.
- B) Sabit değerleri güncel ve modern esintilerle dönüştürmek, şirkete kazanç olarak geri döner.
- C) Geleneğin yol göstericiliğinden beslenip çağdaş olana yön vermek, gençlere cesaret veren bir tarzıdır.
- D) Geçmişin çizgilerini bugünün moda anlayışıyla harmanlamak, ürünü tamamen kullanışlı hâle getirir.
- E) Markayı temsil eden değişmez çizgileri günün ruhuna göre ustalıklı dönüştürmek, zamansızlığa açılan kapıdır.

3. Sokrates'in öğrencisi olan Platon, "Üstadım, artık eşyanın hakikatini sizin kadar algılayabiliyorum, tanıyorum." der. Bunun üzerine Sokrates de "Önce kendini tanı; her şeyi bildiğini sanmak, hiçbir şeyi öğrenememektir." diye karşılık verir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Gerçek başarı, üstatları aşmakla mümkün olur.
- B) Kendine güvenen öğrencinin, hocaya ihtiyacı yoktur.
- C) Maharetini putlaştıran kişi kendini bilgiye kapatmıştır.
- D) Bilgisinden emin olmak, yeteneklilere özgü bir erdemdir.
- E) Öğrenci, maharetini hocasının teşvikiyle geliştirebilir.

2. Bilge, dost edinmekte zorlandığını söyleyen öğrencisine şu yanıtı verdi: "Bir tohum ekince toprak sana bir çiçek verir. Bu bir kuraldır. Madem sıkı arkadaşların olmasını istiyorsun o hâlde bunu önce gürül gürül hayal et."

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Derin sevgi bağları, tarafların hayal gücüyle ayağa kalkar.
- B) Güçlü dostluklar, içsel isteklerin dışarıda yankı bulmasıdır.
- C) Arkadaşlıkların kuvvetli olması arkadaşlardan kaynaklanır.
- D) Arkadaşlık, bulunan değil kurulan bir ilişkidir.
- E) Büyük dostlukların tohumu, çok küçük davranışlardır.

4. Övgü cümlelerinin dışında beğeni sözü olmadığını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Haksız yergiler, içlerinde karşı konulmaz övgüler barındırır. Hatta en ateşli taklit, en güçlü biçimde inkâr edilendir de denebilir. Dikkat edin, savaştığınıza dönüşme ihtimaliniz çok büyük.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Her karşı çıkma davranışı, içinde gizli bir hayranlık yönelimi barındırabilir.
- B) Beğeni sözleri duymak isteyenler, çatışmalı sözlere de hazır olmalıdır.
- C) Birisini haksız olarak yermek, içteki objektiflik duygusunun zayıfladığı anlamına gelir.
- D) Karşı çıkılan görüşler ile desteklenen fikirler arasında hiçbir bağ yoktur.
- E) Övgüler, benliğine düşkün bir insan için bir tür bağımlılık olmaktan ileri gitmez.

1. Sırf ünlü oldukları için birilerinin yazdıklarına ilgi göstermek, iyi okurların pas vereceği türden bir iş olmasa gerek. İyi okurlar, hemen her yazara şans vermeye çalışır. Bilinçli okurda öyle bir özellik vardır ki o, etiketlere ve reklamcılık dünyasının goygoylarına aldırılmaz; çöpten de olsa iyi metni bulup çıkarır. Haruki Murakami'nin dediği gibi: "Sadece herkesin okuduğu kitapları okursan sadece herkesin düşündüğünü düşünürsün."

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Kıyıda köşede kalmış metinler, iyi reklamlarla tanıtılmalıdır.
- B) Reklamcılık dünyasında kitap reklamları önemli bir yer tutar.
- C) Moda kitaplar okuyan insanlar, ancak geçici fikirlere ulaşır.
- D) Başarılı yazarların kitapları, herkese seslenen konuları içerir.
- E) Çevreden farklı düşünebilmek için fikir üretmek gerekir.

2. Zayıfların yok olduğu, güçlülerin yaşamaya devam ettiği görüşüne pek katılmadığımı söylemeliyim. Bence yaşam bir savaş değil, bir dayanışma. Örneğin ortakyaşamın (simbiyozun) mutualizm olarak bilinen biçiminde iki farklı organizma, o derece dayanışır ki birbirleri olmadan sağ kalamayacakları ortaklaşa bir yaşam şekli kurar. Endosimbiyoz (içten-ortakyaşam) türü dayanışmada ise işi daha da ilerletir, ortaklardan biri diğersinin içinde yaşar. Gezegenimizdeki canlılığın erken zamanlarından bu yana birkaç farklı endosimbiyoz olayının gerçekleştiğini düşünüyorum. Bunlardan ikisi eskiden bağımsız birer bakteri olan mitokondri ve kloroplastın artık hücre organeli hâline gelmiş olmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) İki farklı organizma, bir süre yardımlaşarak hayatta kalıp sonrasında ayrı bir yaşam sürebilir.
- B) Farklı canlılar, bazı yaşam fonksiyonlarını şaşırtıcı biçimde birbirlerine benzetebilir.
- C) Organizmalar, kendi yaşamlarını devam ettirmek için başka yaşam şekillerini taklit edebilir.
- D) Bağımsız iki canlı, birbirleri olmadan yaşayamayacak şekilde bir araya gelebilir.
- E) Birden çok organizma, hayatta kalmak için birbirleriyle çatışma durumuna gelebilir.

3. Müzikle ilgili söz söylemek demek, onun tarihine dair bilgi vermek demektir biraz da: Nerede çıkmış, ilk nasıl parlamış, ilk temsilcileri kimlermiş?.. Biyografisi olmayan bilim insanlarının, sanatçıların biliminden ve sanatından bazı şeylerin eksik kalması gibi bir şeydir tarihçesinden söz edilmeyen müzik türleri kanımca.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanları destekler niteliktedir?

- A) Hip-hop'ı müzik türleri arasında saymak hatalı ama bu hatayı bilerek yapıyoruz çoğu kez, hip-hop bir yaşam tarzı.
- B) Siyahlar olmasa müziğin hâli nice olurmuş dedirten müzik türlerinden biri de cazdır.
- C) Rock müzik aslında popüler müziğin alt türlerinden biri sayılır ama elektrogitar, basgitar, bateri ve klavye ağırlıklı melodileriyle onu pop müzikten ayırırız.
- D) Müzik türleri arasında kültür seviyesiyle en çok bağdaştırılan klasik müzik, klasik Batı müziği olarak da anılır.
- E) Amerika'yla özdeşleşen blues, aslında ta dört yüzyıl öncesine, Afrika'ya, dayanan bir müzik türüdür.

4. Bazı yazarlarımız kendilerini bize takdim ederken fevkalade gereksiz bir alçak gönüllülüğün içine giriyorlar. Oysa mütevazı olmak, bu işin doğasına taban tabana terstir. Yazdığı metni "Âcizane bir şeyler yazdım." diye aşağılayıcı dahi duydu bu kulaklar. Neden âcizane yazdın ki? Yani yazdığın metni kendin bile bir kabuğa kıstırmıyorken niçin başkaları para verip satın alsın? Neden kıymetli vakitlerini ayırarak senin âcizane diye nitelediğin o metni okumak zahmetine katlansın insanlar? Ne hakkın var bunu istemeye?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Yazarlık mesleği, kendini önemsemeyi ve diğer insanlardan üstün görmeyi hoş karşılamaz.
- B) Bir kitap, insanlardan önce kendi yazarı tarafından önemsenmelidir.
- C) Kaleme alınan her kitap, herkesten önce kendi yazarının eleştirilmesine muhatap olur.
- D) Bir kitabın içerisinde yer alan mesaj, okurdan önce yazarı sarıp sarmalar.
- E) Alçak gönüllü yazarlar, okur tarafından cana yakın bulunma gibi bir ödül alır.

5. Fotoğraf; bulunduktan sonra tüm değerlerini, söylemini resim üzerine kurmuştur. Bu da çok doğaldır. Çünkü fotoğraf için insanların düşüncesi, mekanik yolla elde edilen resim idi. Bu düşünceler ve ilk fotoğrafçıların çoğunun resim kökenli olması nedeniyle fotoğrafın kendine özgü bir dili olabileceği başlangıçta düşünülmedi. Bugün fotoğraf kendi gerçekliğini biçim ve içeriğine uygun olarak bulurken resim de fotoğrafın etkisinden kurtulmuştur.

Bu parçaya göre resim ve fotoğraf sanatı ile ilgili olarak

- I. Günümüzde birbirinden ayrı ve özgün iki sanat olarak varlıklarını kabul ettirmiştir.
- II. Birbirine etkileşim içinde olmalarından dolayı tüm değerleri aynı üslupla ele almıştır.
- III. Sanatın durağanlığını değiştirme amacıyla mekanik ilerleme yolunu seçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

6. Yazı perisinin ne zaman yolunun üstüne çıkacağı belli olmaz insanın. Yedisinde onun büyüüne kapılıp bir daha yakasını kurtaramayanlar olduğu gibi yetmişinde, giderayak yazının atına binenler de yok değildir. O elmayı bir kere dişlemeyegörsün insan, bir daha alamaz kendini. Bu arada yazarların ve şairlerin, yazı perisiyle ilk karşılaşmaları, çoğu kez çocuk yaşlarda olur ve bu, eğlenceli tesadüflerin eseridir. Çoğunun "yazı" ile tanışması ilkin bir oyun yerine geçer ama bütün yaşamını esir alacak bir yola girdiğinin farkında değildir çocuk. Bu ilk karşılaşma, yeşerip ağaç olacak bir tohumun toprağa düşmesidir aslında. İster çocuklukta ve ilk gençlikte isterse sonraki yaşlarda olsun, yazıya başlamak yeni bir yaşama kapı açmaktır. Kendinden öncesini unutturacak bir yaşamdır bu. Bir yazarın hikâyesi, kâğıt üzerine ilk cümlelerini düşürdüğü gün başlamıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Sanatçıların yazma serüveninin genç yazarlara ilham kaynağı olduğu
- B) Genç yazarların, yazı perisi ile ömürlerinde sadece bir kez tanıştıkları
- C) Çocukların yazmanın esiri olmayı sevmemeleri nedeniyle yazmaya bir oyun gibi yaklaştıkları
- D) Sanatçıların hikâyesinin ilk cümleyle başladığı ve yazı yolculuğunun bir daha bitmediği
- E) Çocuklukta yazıya başlayan sanatçının her dönemde yazarak sıkıntılarını kurtulduğu

7. Bal, bozulmayan yiyeceklerin başında geliyor. O yüzden kitabımdaki bozulmayan yiyecekler listesinin ilk sırasına onu ekledim ben de. Günümüzde pek çok formu var; paketlenmiş, kavanozda ya da değişik şekilde ambalaja girmiş bir balı erzak dolabınıza koyabilirsiniz. Olur da şekerlenirse bir kaptaki su ısıtıp başka bir kaba aktardığınız balı da o ısınmış suya koyarak şekerlenmenin önüne geçebilirsiniz. Kısaca öyle ya da böyle ısıtmanız gerek desem daha doğru olacak. Ama burada şuna dikkat etmeniz gerek: Fazla ısı balın rengini ve tadını geri dönülemeyecek şekilde değiştirir.

Bu parçadan bal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Çok çeşitli şekillerde sofralara ulaşması, kişinin onu nasıl elde etmek istediğiyle ilişkilidir.
- B) Isıl işlem gördüğünde tadım kalitesi ve besin değeri az ya da çok eksilir.
- C) Şekerlendiğinde çeşitli yöntemlerle aşırıya kaçmadan ısıtılarak eski hâline getirilebilir.
- D) Şekerlenirse eski hâline getirmek için en iyi yöntem, bal kavanozunun sıcak su dolu bir kap içine konmasıdır.
- E) Binlerce yıl geçse de bozulmayan yiyecekler sıralamasında en başta gelmektedir.

8. Çatalhöyük, MÖ yaklaşık 7100 yılında kurulmuş ve bin yıldan uzun süre yoğun nüfusla varlığını sürdürmüş ilk büyük şehir. Bu şehir, insanlığın avcı toplayıcılıktan çiftçi hayvancılığa geçmesiyle gelişen olayların eldeki ilk kanıtlarını barındırıyor: Hayvanlara yakın mesafede yaşama ve tarıma bağlı yaşam biçimiyle birlikte, yeni türden bulaşıcı tehlikeler ortaya çıkmış. Buna insan dışkısında belirlenen mikroorganizma kalıntılarında ulaşıyoruz. Diş çürükleri; tahıl ve diğer bitki temelli yiyeceklerle fazlasıyla dayanan, besin yönünden zayıf bir beslenme düzenini akla getiriyor. Araştırmacılara göre nüfus kalabalığıyla ilişkili sosyal stresler, şehir içi şiddetin tetikleyicisi olmuş olabilir. Kafataslarında yapılan analizler, kafaya alınan ve genelde arkadan gelen darbelerin sebep olabileceği kırıklarını gösteriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Çatalhöyük'ün engebeli olmayan arazilerde şimdiye dek belirlenebilen ilk büyük yerleşim merkezi olduğu
- B) Yerleşik hayata geçmenin insanoğluna geri dönülmez kalıtsal bir miras bıraktığı
- C) Tahıl temelli beslenmenin diş çürüklerinin MÖ 7000'li yıllardan beri temelini oluşturduğu
- D) Yaşantı değişikliğinin doğurduğu sonuçlara buluntulardan ulaşıldığı
- E) Toplu yaşam anlayışının hayvansal ağırlıklı beslenmeyi azalttığı

1. Filmseverlerin yakından tanıdığı İngiliz aktör Bernard Hill'in menajeri Lou Coulson, aktör hakkında dün sabah o kötü haberi paylaştı. Manchester'da 1944'te doğan Hill, *Titanik* filminde geminin kaptanı Edward Smith'e hayat vermişti. Hill, en çok Oscar Ödülü kazanan yapım olan *Yüzüklerin Efendisi* üçlemesinde ise Kral Theoden rolünde oynamıştı. İngiliz aktörün veda haberinin ardından sevenleri sosyal medyada üzüntülerini paylaştı. *Yüzüklerin Efendisi* hayranları, filmde ölenlerin ardından söylenen "İyi ol. Git sen, git sen!" paylaşımıyla üzüntülerini ifade etti. Sanatçıya son görevde izdiham olmasından korkuluyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Sinema, geniş kitleleri başarılı canlandırmalarla bir araya getirir.
B) Ölen aktörlerin rolleri, kişilikleriyle özdeşleşmeye başlar.
C) Çok sevilen ünlü sanatçıların kayıpları üzüntü doğurur.
D) Sinema sanatçılarının ölümü, filmlerini yeniden gündeme getirir.
E) Aktörler, rol yetenekleriyle izleyicilerin gönüllerinde taht kurar.

2. Büyük bir yeni biyoarkeolojik araştırma, Vikingler yerleşmeden önce İngiltere'de çok az insanın fazla miktarda et yediğini ve seçkinlerin diğer insanlardan daha çok et yediğine dair bir kanıt bulunmadığını öne sürüyor. Ek bir çalışma, ayrıca köylülerin zaman zaman yöneticileri için cömert et ziyafetlerine ev sahipliği yaptığını iddia ediyor. Bulgular, Erken Orta Çağ İngiliz tarihi hakkındaki büyük varsayımları altüst ediyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) İlk dönemlerde üst toplum kesiminin halktan daha fazla et yediği, son araştırmalarla teyit edilmiş bir bilgidir.
B) Köylülerin belli aralıklarla yöneticilerine et ağırlıklı programlar hazırladıkları düşünülmektedir.
C) Vikinglerin İngiltere'ye yerleşmesi, oradaki sosyoekonomik yapıda bir değişiklik oluşturmamıştır.
D) Eski İngiltere halkının besinleri üzerine yapılan araştırmalar gittikçe artmaktadır.
E) Yönetici kesimlerin et ağırlıklı beslendiği ile ilgili ön kabul, arkeolojik kazılarla belirlenmiştir.

3. Virginia Woolf, "Tüm kalıpları kırmaya, yeni bir ifade biçimi bulmaya kendimi zorladım." diyor bir günlüğünde. Woolf, iki asır boyunca İngiliz romanına egemen olan realist bakış açısını yıkmıştı. Empresyonistlerin resimde yaptıklarını romanda yapmak istiyordu. Ona göre geleneksel gerçekçi edebiyat, bir tek gerçek olduğunu kabul ediyordu. Oysa gerçek; insandan insana değişen, elle tutulamayan, su gibi akan bir şeydi. Asıl önemli olan, o gün ne yaptığını rapor etmek değil; aklından gelip geçen duygularla düşünceleri, anlık izlenimleri belirlemeye çalışmaktı. Yazara göre, yaşamın gerçekleri dış dünyayla değil insanın iç dünyasıyla ilişkiliydi.

Bu parçadan Virginia Woolf'la ilgili olarak

- I. Romanın dışında farklı türde yazdıkları olmuştur.
II. Düşünceleriyle gerçekçilik geleneğinin hâkimiyetine son vermiştir.
III. Romandaki yeteneğini resim sanatında kullanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

4. 21. yüzyıldaki dönüşümler daha önce görülmemiş bir boyut ve hızda gerçekleşiyor. Dünya nüfusu hızla sekiz milyara yaklaşırken insanlar, gezegeni yazılı tarihteki herhangi bir zaman diliminden çok daha fazla tahrip ediyor. Ormanları yerle bir etmeye, karbon salmaya, toprak ve sulara kimyasallar ve plastikler dökmeye devam ediyoruz. Sonuç olarak yıkıcı sıcaklık dalgaları, orman yangınları, fırtına silsileleri, eriyen buzullar, yükselen deniz seviyeleri ve diğer ekolojik yıkımlarla karşı karşıya geliyoruz. Tüm bunlar politik, lojistik ve ekonomik karmaşalara neden oluyor.

Bu parçadan hareketle

- I. İnsanlar, dünyayı önceki dönemlere kıyasla daha fazla olumsuz yönde değiştirmiştir.
II. Ekolojik dengenin bozulması sonucunda pek çok sorun ortaya çıkmıştır.
III. Çevre kirliliğinin önlenmesi için yapılan çalışmalar yetersiz kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

Verilen süre içinde soruyu çöz.

5 dk.

Sürem: -----

1. “Böyle bir afacanı kim sevmez ki?” yollu övünürdü herkes. Onu farklı kılan neydi? Ancak ağılar veya yaramazlık yapar, duvarlara tırmanırsa düşüp bir yerini kırar veya yaralarsa çevresinin ilgisini çekebiliyor, ihtiyaçlarını karşılayabiliyordu. Yaramazlık onun için belki de bir tür hayatta kalma savaşıydı. Büyüdü, akıllı uslu bir kişi oldu. O kadar uyumlu, o kadar yumuşak ki kimseye hayır demez, diyemezdi. Kendinden çok, sanki çevresini memnun ve mutlu etmeye çalışırdı. İyi bir oğul, kardeş ve eş, iyi bir yurttaş oldu.

Bu parçada söz edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Küçükken yaramazlığı bir iletişim yolu olarak görse de büyüdüğüde birçok yönden uyumlu bir insan olmuştur.
- B) Çocukluğu çevresindekileri rahatsız edecek derecede yaramazlıkla geçse de kendi çocukları bu denli uyumsuz olmamıştır.
- C) Çevresindekilerin ilgisini çekmek için küçüklüğünde ne kadar yaramazsa büyüdüğüde de o kadar uyumsuz olmuştur.
- D) Kendisinden çok çevresini memnun etme eğiliminde bir insan olarak iyi bir yurttaş niteliği sergilemektedir.
- E) Küçükken arkadaşları arasında yaramazlığından ötürü uyumsuz biri olarak görülse de büyüdüğüde bu özelliklerini tamamen yitirmiştir.

2. Afrika’da müzik, hayat alfabesinin ilk harfidir. Söz buradan başlar, ilk nefes ritimdir, yaşamın kaynağına buradan ulaşılır. Hayata değil müziğe ayak uydurulur Afrika’da ve şüphesiz yine aynı sonucu verir. Afrikalılar için geleneksel müzik; kimlik, çılgılık ve başlangıçtır. Onların öfkeleri, coşkuları, acıları ve sevinçleri tamamen bu müziğe gömülmüştür. Dans, ritim ve müzikle örülmüş bir hayatın varlığı; tam anlamıyla Afrika’yı tasvir eden bir konumlandırmadır. Yaşamın merkezinde sürekli var olan geleneksel ritimler; dinî, siyasi, sosyal ve kültürel olgular arasında bir düzenleyicidir aynı zamanda. Geleneksel Afrika müziği, işte bu yüzden hayatta kalarak varlığını koruyabilmiştir.

Bu parçadan hareketle geleneksel Afrika müziğiyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Kaynağını insanların acılarından alan bir ritmik yapıya sahiptir.
- B) Afrikalıların, hayallerini gerçekleştirmek için sarıldıkları bir can simididir.
- C) Sürekliliğini koruyan ritimleriyle Afrika insanının yaşamını kuşatmıştır.
- D) Gelişen teknolojiyle birlikte insanlığın ortak duygularının ifade aracı olmuştur.
- E) Afrika’da hayatta kalmanın ve mutlu olmanın yegâne yoludur.

3. Jorge Amado, “Okunmak için yazıyorum, insanlar üzerinde bir etki yaratmak için. Acı çeken bir halk için daha iyi bir yaşam görüşü yaratmak ancak okunmakla mümkün çünkü. Mücadele ve umut bayraklarını yükseğe taşıyarak toplumun gerçekliğini değiştirmeye yardımcı olmak için...” diyor ve haklı olarak “Bence edebiyat, halkın bir silahıdır; yazar, halkın isteklerinin ve kavgalarının sözcüsüdür.” diye de ekliyor.

Bu sözlerinden hareketle Jorge Amado ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Sanatseverler tarafından eserlerinin az ya da çok okunması, kendisini oldukça mutlu etmektedir.
- B) Bir yazar olarak diğer yazarlardan önde tutulmanın kendisi için önemli olduğunu söylemektedir.
- C) Toplumun sanat ve edebiyat düzeyini yükseltmenin kendisi için bir görev olduğunu ileri sürmektedir.
- D) Edebiyatın her çeşidinin insanların yaşamdan ve zamandan aldığı tadı iyileştireceği görüşündedir.
- E) Daha iyi bir yaşam için insanların ihtiyacı olan bilinçli görüşü oluşturmak gayesiyle yazmaktadır.

4. Şehir merkezleri daha fazla ağaçlandırılarak bu bölgelerdeki yüzey sıcaklıkları önemli ölçüde düşürülebilir. Böylece enerji tüketimi, insan sağlığı ve kentsel altyapı üzerinde görülebilecek olumsuz etkiler de azaltılabilir. Yakın zamana kadar bu konuda bazı çalışmalar yapılmış ancak şehir merkezlerini ağaçlandırmanın farklı iklim koşullarına ve kentsel ağaçsız yeşil alanlara göre karşılaştırmalı etkileri şimdiye dek tam olarak ortaya konulmamıştı. ETH Zürih Atmosfer ve İklim Bilimleri Enstitüsünden bir araştırma ekibi tarafından yapılan yeni çalışma, şehir merkezlerini ağaçlandırma yoluyla kara yüzey sıcaklığının 12 derece kadar düşürülmesinin mümkün olduğunu gösterdi.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanların ihtiyaçları zaman içerisinde değiştiği için kentleşme bir zorunluluktur.
- B) Mevsimsel değişmelerin temelinde doğal döngünün kendi özellikleri yatmaktadır.
- C) Sıcak ve soğuk hava, dış müdahalelere göre ortaya çıkan bir durum değildir.
- D) Kentlerin doğadan koparılmasının insan ve kent yaşamına katkıları olacaktır.
- E) Sanayileşmenin önüne geçilerek doğanın ısı dengesine müdahale edilebilmektedir.

1. İlaç geliştirme süreci; temel olarak ilaç keşfi, klinik öncesi araştırma ve klinik araştırma aşamalarından oluşuyor. Son adım, ortalama 6-7 yıl sürüyor ve yeni ilaçlara yapılan Ar-Ge yatırımının yaklaşık yarısını oluşturuyor. Dolayısıyla Ar-Ge sürecinin en önemli aşamalarından biri. Temelde ilaçların güvenli ve etkili olup olmadığını anlamak için yapılsa da önemli bir "yan etkisi" var. Hastaların yenilikçi tedavilere erken erişmesini zaten sağlayan bu araştırmalar, ayrıca ülke ekonomisine de yabana atılmayacak ölçüde sığırma potansiyeli yaratıyor.

Bu parçadan klinik araştırmalar ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) İlaçların benzerlerinden farklı olup olmadığını anlamak için yapılması
B) Ülke ekonomisine tıbbın diğer alanlarından fazla gelişme fırsatı vermesi
C) İthal ilaçlara yapılan Ar-Ge yatırımının yaklaşık yarısını oluşturması
D) İlaç geliştirme aşamasının en önemli kısmı olarak ülke ekonomisini büyütmesi
E) Hastaların birden çok alana uygun tedavilere erişmesini sağlaması

2. Altın Çağ'ın bütün yazarları eserlerinde gizemli bir suç anlatmışlardır. Bu suçun genellikle bir cinayet olduğunu söylememe gerek yok sanırım. Evet, polisiyeyi diğer edebî türlerden ayıran en büyük özellik, gizemli bir suç içermesidir. Başlı başına gizem ya da suç anlatısı da polisiyeye yakındır belki ama tam anlamıyla polisiye sayılmaz. Polisiyenin çıkış noktasını suç ve gizem oluşturur. İyi polisiye denen bütün kitaplarda bu iki unsur mutlaka yer alır. Hiç kimse kendini kandırmasın, gizem içermeyen bir suç hikâyesi sadece suç hikâyesidir.

Bu parçadan polisiye ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Gizemin polisiyeyi diğer türlerden farklı kıldığı
B) Polisiyenin, suç ve gizemi birlikte işlemesi gerektiği
C) Polisiye anlatının, bazı yönleriyle edebiyattan ayrıldığı
D) Polisiyenin önemli yazarlarının, suçlu abartılı anlattığı
E) Suçu konu edinen romanların, polisiye grubunda ele alındığı

3. Klinik tablolarda yas ve melankoli, ayırdı neredeyse mümkün olmayacak derecede benzerlik sergilemektedir. Yasa neden olan olayların benzerleri, bazı insanlarda, patolojik bir şüphe doğuracak şekilde melankoliye neden olur. Neyse ki ikisinin bazı temel farkları bulunmakta: Yas içinde her ne kadar yaşama karşı takınılan tutumda büyük bir değişiklik ortaya çıksa da bu değişiklik hiçbir zaman patolojik ve tıbbi tedavilik bir durummuş gibi gözükmez. Melankolinin ayırıcı özellikleri; derin acılı bir yeis hâli, dış dünyaya ilginin kesilmesi, sevme kapasitesinin kaybı, kendini kınamaya, yermeye varan ve sanrısız cezalandırılma beklentisinde sonuçlanacak şekilde, kendine saygıda azalma hâlidir. Uzman desteği gerekir.

Bu parçadan melankoli ve yas ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İkisinin de uzmanlarca tedavi gerektirecek bir rahatsızlık olarak ele alınmadığı
B) Melankolinin, kişide sevme duygusundaki isteksizliğin kaybolmasına neden olduğu
C) Yasın uygun bir tedavi süreciyle öncelikle melankoliye evriltip sonrasında iyileştirilebileceği
D) Birbirlerine yakın belirtiler gösterdikleri için sağaltım yöntemlerinin karıştırılabildiği
E) İkisinin de ortaya çıkış bakımından birbiriyle benzerlik gösterdiği

4. Evreni henüz yeni doğduğu dönemlerden günümüze kadar simüle eden yeni bir bilgisayar programında evren, özelliği olmayan bir manzaradan karmaşık bir ağa dönüşüyor. Araştırmacıların *Royal Astronomical Society*'e kasım ayında yaptıkları açıklamalara göre bu benzetim, evrenin evriminin şimdiye kadar üretilmiş en eksiksiz, en ayrıntılı ve en doğru reproduksiyonu yani aslına uygun kopyası. Bu benzetim, Büyük Patlama'dan yaklaşık 10 milyon yıl sonra başlayan "kozmetik karanlık çağlar" dönemine odaklanıp evrenin tarihinin izini süren Kozmik Şafak Projesi'nin üçüncü tekrarı.

Bu parçada sözü edilen programla ilgili olarak

- I. Kendisinden önce aynı alanda daha az kapsamlı, benzer en az bir çalışma girişiminin daha var olduğu,
II. Büyük Patlama'dan 10 milyon yıl kadar sonra ortaya çıkan ikinci bir patlamaya yoğunlaştığı,
III. Büyük Patlama ile ortaya çıkan gelişmelerin sonuçlarını belirleme amacıyla oluşturulduğu

sonuçlarından hangileri kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

Verilen süre içinde soruyu çöz.

5 dk.

Sürem: -----

1. Derrida'nın şu her şeyi yazabilmek dediği koşullara bakalım. Bundan anladığım, her şeyin yazılması değil herhangi bir şeyin yazılmasıdır. Yani tiyatroyu Brecht gibi yapmak gerekmez ama mutlaka bir şeyler yapmak gerekir. Yeni Romancıların "chiasma"sı, tam anlamıyla "edebiyatta bir fikir"dir. Onlar gibi yazmak gerekmez ama mutlaka edebiyatta bir fikre sahip olmak gerekir. Bu ise edebiyatta olsun başka bir şeyde, sinemada, tiyatrodada, resimde, siyasette, felsefede olsun, yalnızca o alanlarda eser vermek değil eserle birlikte ondan asla bağımsız olmayan bir başka şey de üretmek demektir: üçüncü bir şey. Bu üçüncü şeyin özelliği, taklit edilemezliğidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Sanatçı olsun veya olmasın herkes kendi alanında özgün bir ürün ortaya koymalıdır.
- B) Eser verilen alanda ünlü olan bir tarza öykünmek, tercih edilen bir yol olmamalıdır.
- C) Ünlü bir tiyatrocuyla taklit etmek yerine kendine ait bir eser yazmak daha iyidir.
- D) Özgün edebiyat eserleri, kendilerini benzerlerinin arasından öne çıkarmakta yeteneklidir.
- E) Taklit edilemez eserler üretmek, sanatçıların vazgeçmemesi gereken bir kural olmalıdır.

2. **Çıracak:** Akşam yemeğe kalıp kalmayacağımızı soran arkadaşınıza neden "Eğer kalmamızı gerçekten isteseydin inan ki kalırdım." dediniz?

Usta: Bizi gerçekten yemeğe davet etmekte istekli olmadığını düşündüğüm için.

Çıracak: Sizi böyle düşünmeye iten ne? Çünkü oldukça içten sözlerle söyledi ve isteğini yineledi.

Usta: Sen birisine bir hediye alıp ona takdim etmeden önce "Sana böyle bir hediye alsam kabul eder misin?" mi dersin yoksa gidip o hediyeyi alır, ona verir misin?

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki ustanın davet anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) İyilik yapmak, izin değil mali güç gerektirir.
- B) Bir yüreği ısıtmak için onaya değil sevgiye ihtiyaç vardır.
- C) Kalpten gelen iyilik, onay beklemez.
- D) Yardım için izin beklemek, iyiliği erteler.
- E) İkrâm, bir bağış değil; nedenli bir eylemdir.

3. **Genç şair:** İyi dizelere ulaşmak için ilk defterleri çöpe at dediniz ama insan kıyamıyor yazdıklarını yokluğa göndermeye.

Usta şair: İlk defterlerin yokluğu, seni yukarı çekecek dizelerin çağrısıdır her zaman.

Genç şair: Ama içlerinde gerçekten güzel dizeler varsa atacaklarımın?

Usta şair: Korkma, kıy onlara, atmaya kıyamadığın şiirler sana kıyar. Senin daha iyilerini yazma yürüyüşünde önüne engeldir onlar.

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki usta şairin sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Şairler okurlarının duygularına hitap etmedikçe özene bezene yazdıkları bile hep ilk dizelerin düzeyinde kalır.
- B) Şiir sanatının en önemli özelliği, sözü alabildiğine azaltıp anlamı yoğunlaştırmaktır.
- C) Başlangıçta yazılan eserler yokluğa gönderilmedikçe daha nitelikli eserlerin yolu açılmamış olur.
- D) İlk yazılanların insana verdiği güven, sonra yazılacakların can suyunu oluşturur.
- E) Yazılan ilk şiirlerin insanın gözündeki yeri, ustalık zamanındaki şiirlerin yerinden geri kalmaz.

4. **Gazeteci:** Genç şairler, size şiirlerini okutmaya çekiniyorlar. Neden acaba?

Eleştirmen: Onlara yaşamın siyah rengini gösterdiğim için.

Gazeteci: Gençlere göğün gökkuşağı renklerini gösterseydiniz daha çok ümit vadetmez miydi?

Eleştirmen: O zaman da Cahit Sıtkı'nın "Geç fark ettim taşın sert olduğunu" ya da Necip Fazıl'ın "Gökyüzünden habersiz uçurtma uçurmuşum" dizelerindeki farkındalıklarından uzak kalacaklardı.

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki eleştirmenin sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Gönül zenginliği, bir şairin en önemli hazinesidir; yeter ki o hazineyi kısa zamanda gün yüzüne çıkarabilsin.
- B) Genç sanatçıların yaşamın problemlerine değil de sevinç tarafına, yaşama sevincine yönelmesi gerekir.
- C) Şair, ilhama açık bir gönle sahiptir; o gönül, berrak duygularla sarmalandığında lekesez maviliklere kanat çırpar.
- D) Umudun, şiirin temel taşıdır; umudunu yitirmiş bir şairin dizelerinde yılğınlık harman olur.
- E) Ayağı yere basmayan bir şiir sevdalısı, kendini yazdıklarının olağanüstü olduğu düşüncesinden bir türlü kurtaramaz.

1. Açıklaması olmayan açıklamalar yani genel kabuller, hayatımızı zannettiğimizden çok daha fazla dolduruyor. Hayatımızı âdeta boşluk bırakmamacasına tamamen dolduruyor. İsimler, tanımlar, sıfatlar, fiiller ve etrafınızda görüp görmediğiniz bütün ölçü birimleri, en temelde birer genel kabuldür. Verdiği hissini aksine bu tür kabullerin herhangi bir açıklaması yoktur. Örneğin isminizi düşünün, diyelim ki Ahmet... Neden Ahmet? Birtakım ailevi sebepler sayabilirsiniz, bir takım dinî sebepler sayabilirsiniz ama bunları sayıp döktükten sonra en nihayetinde kalacağınız yer açıklamasızlıktır. Yani Ahmet... İşte bu kadar basit. İsminizin kökeni en nihayetinde anne ve babanızın bunu böyle kabul etmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Gördüğünüz rüyayı başkasına anlatabilirsiniz ama gerçekten o rüyayı gördüğünüzü ispat edemezsiniz.
- B) Uyuyakaldığınız için işe iki saat geç kaldığınızda işi istemeden aksattığınızı patrona ispat edemezsiniz.
- C) Birini yürekte sevdiğinizi haykırsanız da sevginizin gerçek olduğunu ispat edemezsiniz.
- D) Görevinizi üç gün içinde yerine getirme sözü verseniz de gerçekleri söylediğinizi ispat edemezsiniz.
- E) Alışverişte manava 100 TL uzattığınızda o kâğıdın gerçekten 100 TL olduğunu ispat edemezsiniz.

2. Bir kitabın çok satılması çok okunması anlamına gelmeyeceği gibi çok okunması da kitabın anlaşıldığı, kültürel bir etki olarak topluma döndüğü anlamına gelmez. Sayısal verileri bir yönelim olarak değerlendirmekte yarar var. O yüzden kitap ve ona bağlı her tür ilişkiyi sayılarla açıklamak tam olarak mümkün değil.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada belirtilenleri destekler niteliktedir?

- A) *Don Kişot*, *İki Şehrin Hikâyesi*, *Küçük Prens* gibi romanlar dünya klasikleri arasındaki yerlerini korumaya devam etmektedir.
- B) Bir zamanlar *Meydan Larousse* ve *Ana Britannica* gibi ansiklopedilerin girmediği ev neredeyse yoktu ama kim ne kadar okudu veya anladi bunları?
- C) *Yüzüklerin Efendisi* veya *Harry Potter*'da anlatılanlar hayal gücünü geliştirirken bir taraftan da edebiyat zevkini baltalamıştır.
- D) Ülkemizde son zamanlarda tam da çocuk kitaplarına yönelim başlamışken halk kütüphanelerine neden *Türk Masalları* alınmaz?
- E) Tarık Buğra, Peyami Safa, Yaşar Kemal gibi yazarlar değil sadece; müzik dünyamızın bazı sanatçıları da takma adlarla tanınmışlardır.

3. Yeni doğan bir bebek niçin ağlar? Yorumlar çok: Ciğerleri yandığı için, doktor şapkladığı için, ortam şartlarına alışamadığı için, beyin damarlarının açılması için... Bütün bunlar akılcı cevaplar ama hepsinin içinde dürüst olmak gerekirse büyük boşluklar var. Bunun için bir benzeşim kullanalım. Düşünün ki hafızasız şekilde hiç bilmediğiniz bir yerde uyandınız, ilk ne yapardınız? Açıklamalar çeşitlidir: Etrafı kolaçan ederdim, kendimi kontrol ederdim, şoku atlattım çalışırdım... Bütün bunlar en temelde bir başlık altında toplanabilir: Bütün bu olan bitenin, bilinmezliğin anlamı nedir? Sebebi merak ederiz, sebebi dert ederiz.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Yeni doğan bir bebeğin neden ağladığının birbirinden çok farklı açıklamaları olabilir.
- B) İnsan, şaşırıldığı bir durumla karşılaştığında öncelikle bu durumun nedenini bilemediği için korkar.
- C) İlk şok anındaki korku durumu, insanın daha sonraki zamanlarını da olumsuz etkiler.
- D) Korkunun birçok nedeni olsa da korku, insanı her şartta olumsuz etkiler.
- E) Korkuların ilk nedeni, insanın kişisel konforunun bozulması olarak değerlendirilir.

4. Süpernovalar, medeniyetleri yok edebilecek kadar güçlü. Evren ölçeğinde bu, her 10 saniyede 1 yıldızın patladığı anlamına geliyor. Bunlardan biriyle yok olabiliriz. Meteorlar, dinazorların imparatorluğunu bitirmişti. Büyük bir meteor çarpması anında atmosfere o kadar çok partikül saçılabilir ki bunlar güneş ışığını engelleyerek yıllarca sürececek bir kış başlatabilir. Gama ışını patlamaları, gözlemlenen en şiddetli kozmik olaylardan biri ve genellikle büyük kütleli yıldızların çökmesinden veya nötron yıldızlarının çarpışmasından kaynaklanıyor. Sonrasında saniyeler içinde milyarlarca yıl boyunca geleceğe eş değer enerjiyi uzaya salıyor. Bu enerji patlamasına denk gelirsek hiçbir şansımız yok.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Evrendeki kaotik ortamdaki gelişmeler, insanlığın medeniyetçe daha ileri gitmesinin motivasyonlarından biri olarak düşünülebilir.
- B) Evrende insanlığı yok edecek ihtimaller karşısında biz kendimizi var edecek, akli başında ve güvenli bir yol bulmalıyız.
- C) İnsanlığın bir gün gelip ortadan kalkacağı varsayıyorsa uzaya bakmak, bunun olası nedeni hakkında bir fikir verebilir.
- D) Evrenin yok oluşuyla ilgili birçok senaryo arasında insanlığı öncelikli olarak yok edebilecek nedeni tahmin etmek zor değil.
- E) Uzaydaki birbirinden bağımsızmış gibi görünen gelişmelerin birbirine görünmez bağlarla bağlı olduğunu anlatan birçok delil var.